БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

38-дахи жэлэй гарана

БУРЯТ ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй орган

№ 119 (9566) | 1961 оной майн 21, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

Нэгэшье үдэрөөр хожомдонгүй, кукурузаяа хаһа саг соонь тария

НЭГЭШЬЕ ҮДЭРӨӨР ГЭДЭРГЭ ТАТАХАГҮЙ

Байгша ондо Сэлэнгын совхозойхид адууһа малайнгаа тоое нилээд олошоруулха, жэлэй эсэс болотор 3 мянган толгой эбэртэ бодо малтай, тэрэ тоодо 1200 үнеэтэй болохо зорилготой. Олон тоото малаа бардам хүрэхэ тэжээлээр, илангаяа кукурузын силос, талха тарианай зүйлөөр хангахын тулада совхозой ажалшад тарианлангаа горьтой үргэдхэжэ байнхай.

Малай шэмэтэ тэжээл—кукуруза 1400 га газарта таригдаха. Полинуудынь Сэлэнгэ, Химнэ голой эрьеэр, уһалагдадаг газараар шэлэгдэнхэй. Кукурузашадай звенонуудые урданай ажаллажа байһан дүй дүршэлтэйшүүл хүтэлбэрилнэ.

Кукурузын баян ургаса ургуулхын тулада совхозойхид муу бэшээр ажаллаа гэжэ тэмдэглэмээр. Бүхыдөө 20 гара мянган тонно наг шэбхэ тариалан дээрэнь зөөгдөө. Совхозой главна агроном нүхэр Михайловай хэлээшээр эндэхи зарим участогуудта гектарай 35 тонно хүрэтэр аргал шэбхэ гаргагдаһан байха юм.

Аргал шэбхэ ехээршье зөөгдэжэ ҭаргагдаһан һаа, тэрэнь бүхы полинуудтаа жэгдэ хуваарилагдаагүй. Жэшээлхэдэ, кукурузашан П. Еранскиин даадаг звено таригдаха 210 га газартай. Ехэнхинь Сэлэнгэ мүрэнэй тохойнуудаар, уһалагдадаг газарта тарилга хэхэ. Гурбадахи жэлээ кукуруза үргуулһан тэдэнэй полинуудайнь хахадһаа үлүү хубида үтэгжүүлгэ гаргагдаагүй бшуу. Мүн нүхэр Нимаев, Дармаев, Лубсанов гэгшэдэй звенонуудта баһал олохон гектар газар наг шэбхээр үтэгжүүлгэдээгүй үлэшоо. Бусад дутагдалнуудшье олон.

ШЭНЭ ГАЗАР ХАХАЛХА ГЭЭД...

430 гектар шэнэ газар элдүүрилжэ, кукуруза тариха гэһэн зорилго тус совхозойхид табинхай. Һүүлэй мэдээгээр тэрэнэйнь үшөө 300-гаад гектар хахалагдаагүй зандаа. Газарай элдүүрилгэ шанараар муу, тиигээд саг соогоо хахалагдангүй удааржа байна.

Кукурузашадые булта муугаар ажаллана гэнэгүйбди. Һайнаар худэлмэреэ ябуулжа байһан звенонуудшье бии. Теэд зарим звенонуудай полинуудаар ябахада бирагүй байдал үзэгдэнэ. Нүхэр Егоровой даадаг звено 200 га кукурузынгаа 170 гектарые шэнэ газарта тариха түсэбтэй. Шэнээр элдүүрилэгдэнэн газарайнь ехэнхинь хахалагдажа, дисклэгдээд, хүндэ борнойнуудаар хоёр тала руугаа ябуулагдажа, газарынь зөөлэрүүлэгдээ. Гэбэшье газарынь шанар муугайгаар хахалагдана. Бидэнэр эндэ ерэхэдээ, газарыень хахалжа байһан «ДТ-54» тракторай трактористнууд Ю. Запарин, В. Аюшеев гэгшэдтэй уулзабабди. Тэдэнэр анзаһануудтаа предпилужнигтайгаар газарайнь дээдэ хатуу хүрьһые бутаргажа хахалхын орондо миил зүһэжэрхинэ. Анзаһануудынь газарайнгаа хүрьһэ, тараагдаһан шэбхэ шоройе газартань булангүйгөөр арзайтар отолбод лэ гарашана. Иигэжэ хахалхада үрэжэлтэй газар муудана, наг шэбхэньшье миил хосорно ха юм.

Цагаан Арал гэжэ газарта кукурузашан С. Егоровой звенодо шэнэ газар хахалагдажа байнхай. Хабар уһалагдаһан 110 га газарынь хахалагдахынгаа урда хоёр дахин дисклэгдэхэ һэн. Теэд тарилгын эхилтэр үсөөн хоног үлөө, газарынь һая болотор элдүүрилэгдэнэгүй.

Шэнэ газар элдүүрилгые түргэдхэхэ тушаа совхозой хүтэлбэрилэгшэдэй ямаршье анхарал табидаггүйнь гэмшэлтэй.

ГАЗАР УҺАЛАЛГА УДААРНА

Тус совхоздо кукуруза тариха участогуудынь булта уһалагдадаг юм. Хэрбээ энэ худэлмэридэ горьтой анхарал табигдаһан байгаа һаа, үни хада дүүрээд байха байгаа. Теэд совхозой бусад кукурузашадай, жэшээлхэдэ, нүхэд Лубсанов, Бадмажапов гэгшэдэй даадаг звенонууд газар уһалалгада һаянайл орожо байнхай.

Ямар шалтагаанһаа нимэ байдал үзэгдэнэб гэхэдэ, һубаг канаванууднь муугаар зайнабарилагдаһан байшоо. Уһанай урдажа эхилхэдэ эхинэйнь хаалта сүмэржэ, уһаниинь ондоо тээшээ урдашаһан байгаа. Звенонууд уһаяа ээлжээгээр хэрэглэхэ гуримтай байгаад, тэрэнээ наринаар сахинагүй. Мүн нилээд газар насосоор уһалагдаха байһан аад, мүртэй юумэ хэгдэнэгүй, станцинуудынь ажалланагүй. Ажалай эмхидхэлэй һула дээрэһээ Тамчын уһалууриин системээр уһалагдаха 600 гаран гектар газарай арайхан хахадынь уһалагдаһан байха юм.

Дутагдалнуудаа дары усадхаха сагтнай тулаа гэжэ совхозой дирекци, парткомдо һануулая.

А. Нагаслаев.

Кукурузын мастерай жэшээ

Бальжин Патахиновай звенодо

Үнгэрэгшэ жэлдэ кукурузын үндэр баян ургаса абажа, гансашье Түнхэнэйнгөө аймагта бэшэ, бухы республика соогоо мэдээжэ болоһон манай совхозой кукурузашан Бальжин Шабагаевич Патахинов байгша ондо баһал ехэ ургаса абахын түлөө тэмсэжэ эхилэнхэй.

Эдэ үдэрнүүдтэ нүхэр Патахинов даажа абаһан 100 гектар газар дээрээ га бүриин 25 тонно хуушан шэбхэ гаргаа юм. Тэрэнээ «РПТМ» гэжэ тусхай машинаар сасан тараагаа. Мүнөө газараа 25 сантиметр гүнзэгыгөөр хахалаад, майн 25-һаа хойшо тарижа эхилхэнь. Могой Горхон, Алагаг, Горхон гэжэ газарнуудтань наг шэбхэ бүри ехэ гаргагдажа, газарынь һайнаар элдүүрилэгдээ. Мүн тэрэнь хабартаа һайрамаар һайса уһалагдаһан байна.

Тарилгын үрэһэ хүрэнгэ томо, жэжээрээ илгагдаад, гексахлоранаар хородогдонхой. «СКГК-6В» сеялкэнь үни хада заһагдаад, тааруулагдажа, бэлэн болонхой. Энэ жэлдэ түрүүшынхээ инженер Логвинай түхеэрэлгэ хэрэглэжэ тариха юм. Һаяшаг Бальжин Шабагаевич сеялкээрээ тариалан дээрээ ошожо, квадрат гаргажа туршаа. Гадна минеральна үтэгжүүлгэ — аммиачна селитрэ бэлдэгдэнхэй.

Ц. Бальбаров,
Саянай совхозой парткомой секретарь.

РОВЕНСКО ОБЛАСТЬ. Корецкэ районой «Прогресс» колхозой түрүүлэгшэ Григорий Николаевич Нездаймин кукурузын шэнэ сорт бии болгохын тулада табан жэлэй турша соо ажаллаа. Тиигэжэ ургажа байһан эшэ дээрээ кукурузын ороохоной хүсэдөөр эдеэшэдэг шэнэ сорт 1960 ондо бии болгожо шадаһан байна. Зураг дээрэ: Г. Н. Нездаймин, Корецкэ районой үрэһэ шалгадаг лабораториие даагша М. И. Хрущ кукурузын шэнэ сортын үрэһэ хаража байна.
ТАСС-эй фотохроник.

Үрэһэ абтахаар таригдаба

Кяхтын аймагай Погранична совхозой кукурузашад байгша ондо баян ургаса абахын хойноһоо тэмсэнэ. Таряалан дээрээ һайса наг шэбхэ гаргажа, уһалмаар газарыень уһалаад, эдэ үдэрнүүдтэ тарилгада бэлэдхэлгэ дүүргэбэ.

Совхозой эрхим кукурузашан нүхэр Суровцев Наушка гэжэ газарта майн 18-да түрүүшын 3 гектар кукуруза квадратно-гнездовой аргаар тариба. Эндэһээнь нүхэр Суровцев кукурузын үрэһэ абахые хүсэнэ. Совхозой бусад кукурузашад үсэгэлдэр тарилгадаа жэгдэрэн ороо.

С. Кривогорницын,
совхозой директор.

МЭРГЭЖЭЛЭЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛНЭ

Хайшан гэжэ полинууд дээрэ квадрадуудые гаргажа тарилга хэхэб, газараа яажа элдүүрилхэб, ургасыень ямараар харууһалхаб, бурта үбһыень яажа үгы хэхэб? Эдэ асуудалнууд аймагай кукурузашадай дунда үнгэргэгдэһэн семинарнууд дээрэ зүбшэгдэжэ, тэдэнэртэ ехэхэн заабари боложо үгэбэ.

Аймаг дотор үнгэргэгдэһэн түрүүшын семинар Доодо Тори тосхондо болоһон, тэндэхи дүтын колхозуудай кукурузашад хабаадалсаһан байгаа. Үглөөдэрынь үнгэргэгдэһэн семинарта Ленинэй, XX партсъездын, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ, «Улаан Бургалтай» колхозуудай кукурузашад, мэргэжэлтэд олоороо хабаадалсаа.

Полинууд дээрэ зүб квадрадуудые яажа гаргаха тухай асуудалаар Бурядай хүдөө ажахын институдай багша нүхэр Нурминский кукурузашадта зааба. Мүнөө жэлдэ аймагай кукурузашад инженер Логвинай түхеэрэлгэнүүдые сеялкэнүүдтээ таарулжа, тарилгаяа үнгэргэхэ юм. Тэрэниие шадамараар хэрэглэхэ, сеялкэнүүдые тарилгадань тааруулха гээшэ ехэхэн удхатай. Нүхэр Нурминский сеялкэнүүдэй хажуугаархи оньһонуудыень али тухай зайтайгаар табижа тодохо, үрэһэеэ гоожуулдаг клапануудыень 6—8 ороохо багтаамжатайгаар нүхэнүүд соогуур унагааха байхыень тодорхойгоор хөөрэжэ үгөө. Тиигээд тэгшэ талмай дээрэ сеялкэ абаашажа, тарилга хэхэ гуримтай танилсуулба.

Кукурузын үндэр ургаса ургуулхын тулада ямар худэлмэри ябуулагдаха байһан тухай асуудал эндэ һонирхогдоо. Урда жэлнүүдтэ баян ургаса ургуулһан Ленинэй нэрэмжэтэ колхозойхид 1000 гектарта кукуруза тариха, тэндэһээ га бүриин 400 центнерһээ бага бэшэ ургаса абаха зорилготой. Энээн тухайгаа колхозой агроном нүхэр Кулик дэлгэрэнгыгээр хэлэбэ.

Тус колхоз тарилгадаа май һарын һүүлээр орохо, тиигээд июнь һарын 10 болотор дүүргэхээр хараална. Кукуруза таригдаха парай газар хабар эртэ борнойлогдоһон байгаа. Тэрэнь тарилгын урда тээ 7—8 сантиметр гүнзэгыгөөр лущени хэгдэхэ, газарайнь нюруу тэгшэ болгогдожо, хүндэ катогуудаар дарагдаха юм. Хабар хахалагдаһан газар дисклэгдэхэ, тиигээд жэгдэлэгдэхэ болоно.

Колхозой олонхи звенонууд тарилгадаа һайнаар бэлдээ. Техникэ, зэмсэгүүдынь заһабарилагдажа дүүрэнхэй. Кукуруза таригдаха газар бүхыдөө үтэгжүүлэгдэһэн, мүн 200 га шэнэ газар элдүүрилэгдэжэ абтаһан, 300 гектарай поли уһалагдаһан байха юм.

— Тарилга ямар сагта үнгэргэхэдэ таатай гээшэб?—гэһэн асуудал сугларагшадай дундаһаа табигдаа.

Зэдынгээ гол дээрэ кукурузын баян ургаса абажа шададаг кукурузашад тарихынгаа урда хэдэн хоногоор үрид газараа хахалдаг юм. Тиигэһэн хойноо, буртаг үбһэнэй үндэһэлжэ эхилхэдэ, газараа борнойлоод, кукурузаяа тарина. Хэрбээ газарай ехэ хуурай болошоһон байгаа һаа, дисклэгдэжэ, нойтон шоройень дээрэнь гаргаад, хүндэ катогоор хүрьһыень даража жэгдэлһэнэйнгээ удаа тарилгадаа ороно. Эндэхи эрхэ байдалда энэшье арга ёһоор тааруу. Кукуруза голдуу хара шоройтой газарта таригдана.

Кукурузын асарагдаһан үрэһые нара һалхинда шараха, хородогдоһоншье байбалынь, дахин гексахлорандаха гээшэ ехэ ушар удхатай. Юуб гэхэдэ, нёдондо энээниие тоонгүй байһан кукурузашад үрэһэеэ газартань бурьтаажа, хорхой шабхайда эдюулжэ, ямаршье ургаса абаагүй һэн.

Республикын түрүү кукурузашад Р. Гонсорунов, Н. Батуев, Д. Жанаев гэгшэдэй худэлмэри тухай Бурядай научно-шэнжэлэлгын институдай худэлмэрилэгшэ А. П. Алексеев һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгөө.

Тарилга эхилхын урда зүб квадрадуудые гаргажа һураха, сеялкэнүүдые тарилгадань тааруулжа табиха гээшэ кукурузашадай нангин уялга болоно. Энээниие али болохо аргаар шудалжа абаагүй һаа, худэлмэри һаатажа болохо бшуу. Эндэ үнгэргэгдэһэн семинар дээрэ үшөөл олон дутагдалнууд элирээ. Сеялкэнүүд хаа хаанагүй заһабарилагдабашье, һайса тоһодогдоодүй, клапануудынь үрэһэеэ нэгэ жэгдээр унагаахаар болгогдожо тааруулагдаагүй байһаар. Тиихэдэ олохон звенонууд нёдондо тарилга хээд, хэмжүүрэйнгээ шабануудые тоһодоогүй орхижорхинхой. Шабануудынь мүнөө задалагдахадаа жэбэршэһэн байжа, таблаануудайнгаа хажуугаар таһарна.

Тарилгын худэлмэриие богони болзорто үнгэргэхөөр кукурузашад шиидээд, удэшэлэн нютаг нютагууд тээшээ мордоood.

Т. Гармаев.

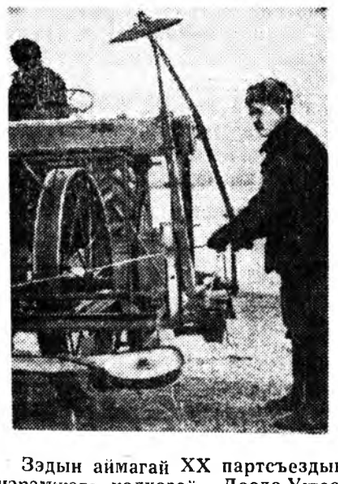

Зэдын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой Доодо-Үшөөтэйн бригадын агроном Д. Баинов кукурузашадайнгаа поли дээрэ гарахын урдахана сеялкыень шалгажа байна.

Квадрадуудшье гарахал байха

Адууһа малай шэмэтэ тэжээл—кукурузын баян ургаса абаха зорилготой Бичурын аймагайхид байгша ондо 7 мянган гектарта кукуруза тариха зорилготой. Аймагай колхоз, совхозуудаар бүхыдөө 46, тэрэ тоодо «СКГН-6А» түхэлэй 19 шэнэ сеялкэнүүд ашаглагдахань. Тарилгын үедэ дунда зэргээр сеялкэ бүхэндэ 150 га тарилга хүртэхэ болоно.

Хайшан гээд зүб квадрадуудые гаргаха, асарагдаһан шэнэ сеялкэнүүдэй түхэл, онсо илгаатай танилсуулхын тула аймагай кукурузашадай дунда семинар үнгэргэгдэбэ. Эндэ колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд байлсаа.

Сугларагшад сеялкэнүүдые тарилгада яажа бэлэдхэхэ, оньһонуудыень тааруулжа табиха тухай заалгаһанайнгаа һүүлдэ поли дээрэ гаража, квадрадуудые гаргажа туршаба. Хүн бүхэн мэдэхэгүй юумэеэ һураже, заалгажа абаа. Тиихэдэ «СКГН-6А» түхэлэй үргэгдэдэг сеялкын юугээрээ илгаатай байдагые кукурузашад аргагүй һонирхожо, һайн сэгнэлгэ үгэбэ. Хуушан сеялкэтэй адли бэшэ, таригдаг аппарадынь гурбан аминдаа һалаһан секцитэй юм. Тэрэнь тэгшэ бэшэ газараар тарилга хэхэдэ, кукурузын үрэһые нэгэ адли гүнзэгыдэ һуулгаха арга олгоно.

Кукурузашад семинарта байхадаа ехэ заабари абаа. Гэбэшье тарилгын эхилтэр кукурузашад зүб квадрадуудые гаргажа һураха, сеялкэнүүдээ тааруулха ёһотой. Мүн тарилгада бэлэдхэлэй талаар бусад дутагдалнуудай бии байһаниинь элирээ. Кукурузын полинууд дээрэ наг шэбхэ зөөлгэ, газар уһалалга удааржа байһаар. Тарилгын эхилхэ дүтэлөөд байхада олонхи колхоз, совхозууд үрэһэ хүрэнгэрэ гексахлоранаар хородожо эхилээдүй байха юм.

Эдэ дутагдалнуудаа түргөөр усадхажа, тарилгын худэлмэриие һаадгүйгөөр эмхидхэхэ тушаа аймагай ажахынууд хэмжээ абаха зэргэтэй.

А. Капустин,
Бурядай АССР-эй габьяата агроном.

Р-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Хрущев США-гэй Президент Д. Кеннеди хоёрой уулзаха болоһон тухай

ной мартын эхеэр дипеска аргаар һанамна мэдэлсэһэнэй, мүн дые абалсаһанай һүүССР-эй Министрнүүдэй Түрүүлэгшэ Н. С. США-гэй Президент еди хоёр энэ оной 3 болон 4-дэ Венедэ гэжэ үгэсэ ойлголсоо. улзалга хэлсээ хэхэ гү, ад оронуудай аша тумаатай уласхоорондын далнуудаар хэлсээ балха зорилготой бэшэ гэжэ СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев США-гэй Президент Кеннеди хоёр хэлсээ. Гэбэшье энэ уулзалга хадаа тэдэнэй нюураараа уулзажа, холбоо байгуулха, хоёр ороной хоорондохи харилсаанда хамаатай гол асуудалнуудаар юрэнхыгээр һанамжаяа мэдэлсэхэ һайн арга боломжо хаһа саг соонь олгохо байна.

Британиин худалдаа наймаанай-ышленна выставкэ Москвада нээгдэбэ

КВА, майн 19. (ТАСС). ин худалдаа наймаамышленна выставкэ ники» гэжэ культурын, ын парк соо мүнөөдэр Выставкэ эмхидхэгпломатическа корпусой СССР-эй Министр-СССР-эй Министрнүүедэй Гүрэнэй комитетүрүүлэгшэнэр, Гадаадалдаа наймаанай митын, худалдаа найбүхэсоюзна палатын лгата хүдэлмэрилэгосквагай олониитын түд, советскэ болон гаоронуудай корреспонд үглөөнэй 10 час 30 а пүмпэгэр оройтой оной үмэнэ сугларааа.

авкые нээлгын ёнолын Н. Г. Игнатов, А. Н. , А. И. Микоян, Н. А. инов, М. А. Суслов, урцева, Н. С. Хрущев, Шверник, В. В. Гришин е сугларагшад халуутаа.

аниин худалдаа найпалатануудай ассоциарүүлэгшэ Хатчинсон, й Гадаадын худалдаа най министр Н. С. Пэтоличев, Великобританиин Худалдаа наймаанай министр Рэджинальд Модлинг гэгшэд выставкэ нээлгэ дээрэ үгэ хэлээ.

Баярай ёнололой болоһоной һүүлээр Н. С. Хрущев, Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын хүтэлбэрилэгшэд выставкын захиргаанайхидтай хамта ябажа, экспонадуудые хараа.

Удаань советскэ хүтэлбэрилэгшэд Англиин ажал хэрэгэй хүнүүдтэй хани ёноор гараа барилсаа. Выставкые һонирхон харааб гэжэ Н. С. Хрущев хэлээд, амжалта түйлахыень хүсэһэн байна. Великобританиин премьер-министр Гарольд Макмилланда һайниие хүсэжэ байһыемни дамжуулыт гэжэ тэрэ хэлэһэн байна.

Англиин премьер Москвададахи Британиин худалдаа наймаанай-промышленна выставкэдэ амаршалгын бэшэгээр хандаа.

***

Британиин выставкэ бүхэли үдэрэй турша соо нээлтэтэй байгаа. Олон түмэн москвагайхид выставкэдэ орожо хараһан байна.

СССР-эй Науканнуудай академиин президент шэнээр һунгагдаба

КВА, майн 19. (ТАСС). ик А. Н. Несмеяновай лгын болзорой дүүрэрэһээ шэнэ президенгаха тухай шухала зүбшэн хэлсэхын туССР-эй Науканнуудай ин гэшүүд академиин умдэ мүнөөдэр сугла-

эй Науканнуудай ака президентын уялгаһаа э тухай академик А. Н. новай гуйлтые СССРканнуудай академиин ум зүбшөөгөө гэжэ Науканнуудай акадце-президент академик Топчиев мэдээсээ. Ака-Д. Н. Несмеянов СССРканнуудай академиин умэй гэшүүн зандаа жэ энэ тогтоол соо хэ. Президентын тушаал даан жэлдэ даажа байрэ ехэтэй ажал худэлэһэнэйнь түлөө А. Н. новта президиум баяскүргөө.

емик Келдыш Мстислав одовичые—манай оро эрдэмтэ, советскэ наутэ ехэ эмхидхэлшые Науканнуудай академрезидентын тушаалда ихэ тухай академик Несмеяновай дурадхарезидиум нэгэн дуугаар гаа.

емик Топчиев үгэ хэлэакадемик М. В. Келдыш элитэ ехэ эрдэмтэ байай, угаа ехэ шэнжэлэлые хэһэн тухай дэлгэзэр хэлээ. Тиихэдээ энэ атурые эрдэмтэд дэмбайна.

емигүүдэй, гэшүүн-кордентнүүдэй партийна зүгһөө КПСС-эй ЦКрезидиумэй гэшүүндэ кандидат академик П. Н. Поспелов үгэ хэлээ.

СССР-эй Науканнуудай академиин президентын тушаалда академик Келдыш Мстислав Всеволодовичые дэбжүүлээд, СССР-эй Науканнуудай академиин президентээр тэрэниие һунгахыень бүхы академигүүдые партийна группа уряална гээд нүхэр П. Н. Поспелов хэлэһэн байна. Академик М. В. Келдыш гэгшын ехэ габьяатай, элитэ ехэ эрдэмтэ байһан тухай П. Н. Поспелов дэлгэрэнгыгээр тогтоо.

Академигүүд Л. А. Арцимович, А. П. Виноградов, И. И. Минц, А. А. Благонравов, И. М. Виноградов, А. Ю. Ишлинский, П. Н. Федосеев болон бусад хамтын суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, СССР-эй Науканнуудай академиин президентын тушаалда дэбжүүлэгдэһэн академик М. В. Келдыш гэгшын кандидатурые дэмжэһэн, СССР-эй Науканнуудай академиин президентын уялгаһаа сүлөөлхэ тухай академик А. Н. Несмеяновай гуйлтые зүбшөөһэн байна.

Тэрээниие президиумэй гэшүүн зандань үлөөхэ гэһэн шиидхэбэри хамтын суглаан баталан абаад, президентын тушаал олон удаан жэлдэ даажа байхадаа, урэ ехэтэй ажал худэлмэри хэһэнэйнь түлөө А. Н. Несмеяновта баясхалан хүргэбэ.

Удаань һунгалта эхилжэ, нюусаар дуугаа үгэлгын болоходо академик Мстислав Всеволодович Келдыш СССРэй Науканнуудай академиин президентээр һунгагдаа.

Шэнэ президент тобшо үгэ хэлэхэдээ, тэрээндэ ехэ этигэл найдабари үзүүлһэнэйнь түлөө баясхалан хүргөө.

...оз, совхозуудта ажалай эмхидхэл болон ...бэриин асуудалнуудаар республикын зүблөөн—семинар болобо

...оз, совхозуудта ажалай ...л болон түлбэриин ...нуудаар республикын ... — семинар партийн ...ой комитедтэ үсэгэлдэй 20-до боложо үнгэрэ семинарай худэлмэриин райкомой нэгэдэхи ...рьнар, аймгуйсэдкомой колхозой түрүүлэгшэ-совхозой директорнууд, ...а, советскэ болон комсомолско эдэбхитэн хабаа-

...ын-политическэ кам...удай юрэнхы асуудал-...шаа БурАССР-эй Ми...үдэй Советэй Түрүү-А. У. Модогоевой элидэнэй һүүлээр семинар-...адагшад колхоз, сов-...а ажалай шэнэ эмхид-...лон түлбэриин системэ ...хэдэн элидхэлнүүдые шагнаба. КПСС-эй Хориин райкомой секретарь В. А. Сахьянов, КПСС-эй Кяхтын райкомой секретарь Н. В. Федоров, Бичурын совхозой директор Б. Б. Юмсунов, КПССэй Тарбагатайн райкомой секретарь В. В. Тупикин, Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Е. В. Лысов гэгшэд элидхэл хэбэ.

Элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэдэ КПСС-эй Заиграйн райкомой секретарь Ф. Ф. Петров, КПСС-эй Яруунын аймагай секретарь Д.-Н. Т. Раднаев гэгшэд хабаадалсаа.

КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гэй РСФСР-тэхи бюрогой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Г. И. Воронов зүблөөн дээрэ дэлгэрэнгы үгэ хэлээ.

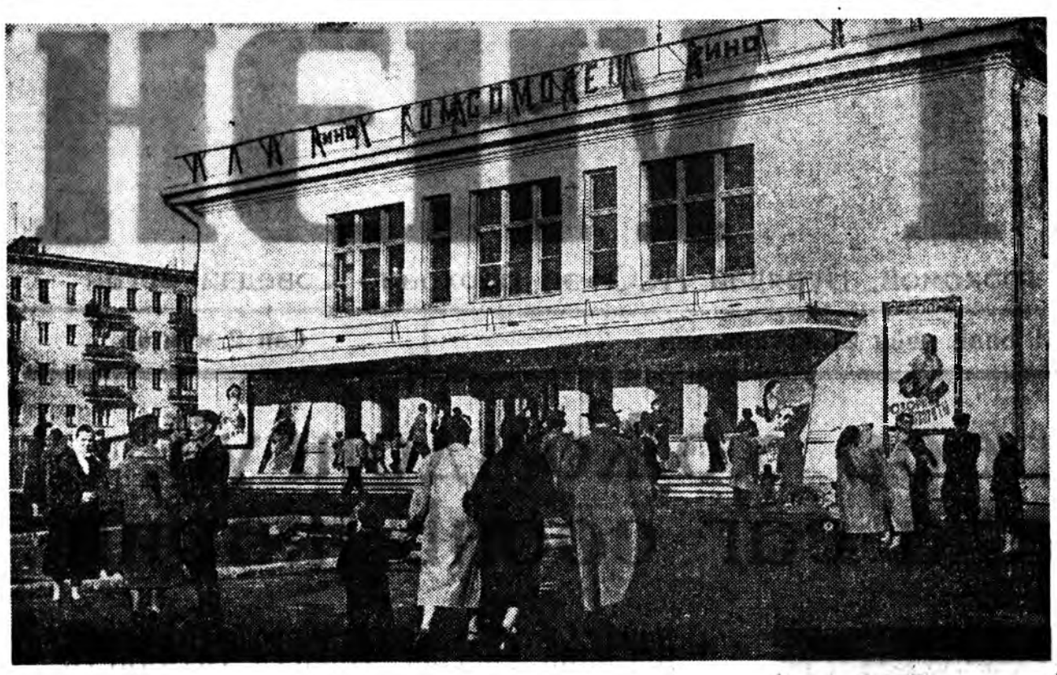

МИНСК. Минскын подшипнигай заводто «Комсомолец» гэжэ шэнэ үргэн экрантай кинотеатр нээгдээ. Энэ театр 800 хүнэй һуурилтай хоёр залтай, уужам ехэ фойетэй. Зураг дээрэ: «Комсомолец» гэжэ шэнэ кинотеатр.
ТАСС-эй фотохроникто.

Коммунизмын үедэ ажаһууха хүнүүдые хүмүүжүүлхэ

☆

КПСС-эй Улан-Удын горком коммунистнуудай урда тоособо

☆☆

Түрэл партиингаа XXII съездые угтуулан, КПСС-эй Улан-Удын горком хэһэн хүдэлмэри тухайгаа коммунистнуудай урда тоосожо эхилбэ. Иимэ тоосоон һаяхан Улан-Удын паровозо-вагонно заводой партийна суглаан дээрэ хэгдээ. КПСС-эй горкомой тоосооте элидхэл нүхэр Дондуков хээ.

Һүүлэй үедэ Улан-Удын партийна организаци ажалшадай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайнаар ябуулхын тулада нилээд хэмжээ-ябуулгануудые абаа гэжэ элидхэлшэ, үгэ хэлэһэн коммунистнууд тэмдэглэбэ. Ажалшадые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ асуудал жэл соо хоёр дахин КПСС-эй горкомой пленум дээрэ, хэдэн дахин партиин райкомуудай пленум дээрэ хэлсэгдээ һэн. Энэ асуудал городой интеллигенциин суглаанда, эхэнэрнүүдэй съезд дээрэ табигдаһан байха.

Городой партийна организаци хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һонирхолтойгоор, шэнэ онол арга хэрэглэн ябуулдаг болонхой. Ажалшадай ажаһуудаг гэртэ агитпунктнууд, лектори эмхидхэгдээ, амаралтын үдэрэй уншалга, картын урда хөөрэлдөөн үнгэргэгдэдэг болоо.

Партийна пропаганда дэлисэ ехэтэйгээр ябуулагдана. Мүнөө жэлдэ 31 мянган коммунистнууд, партийнабэшэ эдэбхитэн партийна һуралсалда хабаадуулагданхай. Экономическа эрдэм мэдэрэлээ 16 мянган хүн дээшэлүүлдэг. Городто арадай 2 университет хүдэлнэ. Майн һүүлээр арадай гурбадахи университет—эрдэм һуралсалай университет нээгдэхэнь.

Хүдэлмэреэ иигэжэ табяад байхада, ажалшадай политическэ, ажалай эдэбхи хэшээл һураггүй дээшэлээ. Мүнөө коммунистическэ ажалай нэрэ зэргэ олохын түлөө 15 мянга гаран хүдэлмэришэд тэмсэнэ. Энэмнай нёдондо жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 3 дахин олон болоно. Үнгэрэгшэ жэлдэ городой промышленна предприятинууд продукци бүтээн гаргаха түсэбөө 103 процент дүүргэжэ, гүрэндөө 75 миллион түхэригэй продукци үлүү ехээр үгөө һэн.

Гэбэшье ажалшадые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн дутагдалнууд бии. Ажалдаа хайша хэрэгээр хандадаг, партийна, гүрэнэй журам эбдэдэг, ниитын зөөри гамнадаггүй, хулгай хэдэг, хулигаан ааша гаргадаг хүнүүд үшөөл үзэгдэнэ. Энэ жэлэй 4 һарын туршада ПВЗ-дэ ажалдаа гээгдэжэ ерэхэ ушар мянгаад тойрон үзэгдөө, арадай, нүхэдэй сүүдээр зуу гаран хүн сүүдлэгдээ. Шанар муутай продукци гаргаһанһаа боложо, эндэхид 1,5 миллион түхэригэй гарзада унаа һэн.

ҺАЙШААЛТАЙ ТҮСЭБ БЭЕЛҮҮЛЭГДЭНЭ

Галуута-Нуурай электростанциһаа республикымнай үрда аймагууд хүрэтэр электроэнерги дамжуулха түсэб бэелүүлэгдэжэ эхилэнхэй.

Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд энэ түсэбые һайшаан дэмжэнэ. Ара-Хэрээтэ, Хаяа нютагууд хүрэтэр электролиниин столбнуудые зоолгодо эмхидхэгдэһэн воскреснигтэ эндэхи колхознигууд олоороо хабаадалсаа. Колхозой гэшүүд А. Хомяков, И. Кузнецов, Б. Намсараев, Л. Сахияев, В. Васильев гэгшэд илангаяа һайнаар ажаллаа.

Г. Доржиев.

— Манай вагон хабсаралгын цехын коллектив партиин XXII съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө оролдосотойгоор тэмсэнэ гэжэ слесарь нүхэр Ковалев мэдүүлээ. Ниитэ-политическэ хүдэлмэри ажалшадай дунда муу бэшээр ябуулагдана. Һүүлэй үедэ ажалдаа муугаар хандадаг, журам эбдэдэг хүнүүдшье үсөөн болоо. Гэбэшье Троценко, Фридман гэхэ мэтэ журам эбдэдэг хүнүүд үшөөл бии. Тэдээнтэй амяар амяарнь ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулмаар байгаа. Теэд энээндэ заводой, цехын парторганизаци анхаралаа ёһоор табинагүй. Ажалдаашье байхадаа, ниитыншье газарта ябахадаа, аманда багташагүй муухай хараал дуулажа болохо. Тэдэ зонтой тон шанга тэмсэл хэгдэнэгүй.

Хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ажабайдал, коллективүүдэй шидхэжэ байһан зорилготой холбоо багатайгаар ябуулагдана гэжэ шэрэм шудхадаг цехын хүдэлмэришэн нүхэр Будаев, вагон хабсаралгын цехын бюрогой начальник Юдинцев гэгшэд тэмдэглээ.

Котельнэ цехын хабсаргагша нүхэр Зюськов, паровоз хабсардаг цехын слесарь нүхэр Бортников, заводой больницые даагша нүхэр Логинов гэгшэд ниитын журам эбдэдэг, ажал хүдэлмэриһөө хулжадаг, хүнэй хүзүүн дээрэ хүльбэрдэг зонтой шэнэ хуулиин ёһоор хатуугаар тэмсэхэ гэһэн эрилтэ табиба. Ажал мүртэйгөөр хэдэггүй заримашуул городой оршондо гэр байра олоор барижа, овощ, хартаабха схээр тарижа, зоние мэхэлжэ баяжадаг гэжэ тэдэ хэлэбэ.

— Һая болотор манай булад шудхалгын цехтэ ажалай журам эбдэдэг хүнүүд үсөөн бэшэ һэн,—гэжэ тэрэ цехын хүдэлмэришэн нүхэр Замаев хэлэбэ. — Хүдэлмэришэдэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри цехын парторганизациин һайнаар ябуулһанай ашаар, журам эбдэдэг хүнүүд хургаараа тоолохоор үлөө.

Үдэр бүри хүдэлмэришэдэй ухаан сэдьхэлэй эрилтэ дээшэлжэ байна. Теэд бидэнтэй, артистнар, уран зохёолшод, журналистнууд оройдоошье уулзадаггүй, һонирхолтой лекци уншадаггүй, концерт, зүжэг табидаггүй. Манай заводой баян түүхэтэй коллектив тухай нэгэшье ном бэшэгдээгүй. Энээн тушаа КПСС-эй горкомой һаналаа табяа һаань, һайн бэлэй гэжэ коммунист Заболецкий дурадхаа.

— Манай коллектив коммунистическэ ажалай нэрэ зэргэ олохын түлөө тэмсэнэ,— гэжэ электроцехын начальник нүхэр Голиков хэлэбэ. — Цех соомнай ходо ариг сэбэр байдаг, журам эбдэдэг, муу шанартай продукци гаргадаг хүн огто үгы болонхой. Урдань хулигаантадаг, муугаар хүдэлдэг хүдэлмэришэд Шумихин, Кулагин гэгшэд мүнөө цехын түрүү хүнүүд болонхой.

КПСС-эй горкомой тоосоогоор 13 коммунист үгэ хэлээ. Хэлсэгдэһэн асуудалаар дэлгэрэнгы шиидхэбэри абтаа.

Манай корр.

Мүрысөөн улам үргэдэнэ

Партиин XXII съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаһан хүдэлмэришэд, колхознигууд улам эршэмтэйгээр ажаллажа, шэнэ амжалтануудые туйлана. Тимлюгэй цемент-шиферэй заводой хүдэлмэришэд съездын урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсохо зуураа, дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялгануудые абаһан байгаа. Долоон жэлэй гурбадахи жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ, съездын нээгдэхэ үдэр болотор арба һарынгаа даабариие дүүргэхэ, жэлэйнгээ түсэбһөө гадуур 10 мянган тонно цемент, шиферэй хэдэн миллион хабтагай гаргаха гэжэ тэрэ уялга соонь хэлэгдэнэ.

Заводой хүдэлмэришэд абаһан энэ уялгаяа хэрэг дээрэнь нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тула эршэмтэйгээр ажаллана. Даабаряа үдэр бүри үлүүлэн дүүргэхээр тэмсэжэ байһан хүдэлмэришэд эрхим шанартай продукци үйлэдбэрилхые оролдоно.

Заводой үйлэдбэриие нэгэ жэгдээр хүдэлгэхын тула ажалаа зүбөөр эмхидхэхэ шухала. Тиимэһээ энэ асуудал заводой хүтэлбэрилэгшэдэй, эдэбхитэдэй гол анхарал хандуулһаар. Мүн түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ талаар ехэ юумэн хэгдэнэ. Түрүүшүүлэй туйлаһан амжалтые олоной шадабари болгохо талаар Москвагай областиин Серпуховско районой хүдөө ажахын түрүүшүүлэй гаргаһан үүсхэлые заводой хүдэлмэришэд халуунаар дэмжээ. Дүршэл ехэтэй машинист Валентин Васильевич Шадрин даабаряа ходо үлүүлэн дүүргэдэг. Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг бригадынхид түрүүшын кварталда туйлаһан амжалтаяа мүнөө улам арьбадхана.

Үйлэдбэридэ шухала хэрэгтэй түлишэ, түүхэй эд болон бусад хэрэгсэлээр предприятияа хангажа байдаг. Эндэхи түмэрзамшад мүрысөөндэ баһал эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Тэдэнэр вагонуудта ашаа тээхэ ажал һайнаар эмхидхэжэ, апрель һарынгаа даалгабариие холо үлүүлэн дүүргээ һэн. Хүдэлмэридөө түрүү арга хэрэглэһэнэй ашаар тэдэнэр вагонуудай миин байха ушар усадхаа. Иигэжэ вагонуудай эрьесэ нилээд ехээр түргэдхэгдөө.

Партиин XXII съездын урда тээ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөн улам үргэдэжэ, ажалдаа шалгарагшадай тоо олошоржол байна.

Ж. Гомбоев.

Бэрхэ даа комсомолшуудная

Бетон худхалгын цех. Хүнды хүхэ хоолойгоор тэрээ руу унжыжа байгаа цементые залуухан инженер басаган Галина Волкова шэртэн харана, баряад үзэнэ. Тэрэ инженертэй адли хубсаһатай олон хүбүүд, басагад эльһэ, хайр, шулуу оньһожоруулагдаһан лентэ харгы дээрэ тээгээд саашань ябуулна.

Тэдэнэй ажал хаража байһан Улан-Удын түмэр-бетоной заводой директор Анатолий Михайлович Зиневич иигэжэ хөөрэбэ:

— Бэрхэ даа манай залуушуул. Заводоймнай гол хүсэн эдэ юм.

Заводто 25 комсомолшууд бии, тэдэнэй 22-нь үйлэдбэриин гол шухала һалбаринуудта ажалладаг. Залуу хүдэлмэришэдые ажалдаа коммунистическэ ёһоор хандадаг байхаар хүмүүжүүлхын түлөө заводой комсомолой организаци нилээд оролдолго гаргана.

Комсомолой организациин хүдэлмэридэ заводой коммунистнууд (парторганизациин секретарь Тычинин Ф. И.) саг үргэлжэ туһалдаг. Комсомолшууд, залуушуулай абаһан социалистическэ уялгые харуулһан стенд, плакат гэхэ мэтэ эндэхи улаан булан соо, мүн формовочно, бетон худхадаг, арматурна цехүүдтэ бии. «КПСС-эй XXII съездын хүндэлэлдэ арба һарынгаа даалгабари съездын нээгдэхэ үдэр хүрэтэр бэелүүлэе!», «Барилгашадта эрхим шанартай бетон эльгээе!»— гэһэн уряа, лозунгнууд заводой цех бүхэн соо бэшээтэй. Тиихэдэ ажалай бүтээсые нэгэ процентээр дээшэлүүлбэл, һарын туршада хэды тонно бетон үлүү ехээр гаргагдахаб, барилгын бетоной үнэ сэн хэр зэргээр химдархаб гэхэ мэтын харуулан ойлгуулха агитаци һанаамгай комсомолшуудай хүсөөр хэгдэнхэй.

— Манай комсомолшууд политическэ хүдэлмэри гэхэдэ эдэбхитэй даа,— гэжэ заводой партийна организациин секретарь Ф. И. Тычинин магтадаг.

Энээнһээ урда тээ бетон худхадаг цехтэ цемент болон бусад зүйл арьбалха тушаа горьтой анхарал табигдадаггүй байһан. Энэ асуудалые хэлсэжэ үзэхыень комсомолой организацида партбюро даалгаһан байгаа. Тиигэжэ апрель һарада комсомолой нээмэл суглаан болоо һэн. Суглаанда хабаадагшад заводой эгээл гол цех — бетон худхадаг цехтэ цементые нарин, нягтаар, гамтайгаар гаргашалхын шухала байһаниие тэмдэглэжэ, 5 хүнһөө бүридэһэн комсомол-залуушуулай тусхай бүлэг байгуулба.

Энэ бүлэгые залуу инженер Т. Волков хүтэлбэрилдэг. Нэгэ тонно бетондо хэды шэнээн цементын, эльһэнэй, хайр шулуунай орохо байһые шалгажа үзөөд, тэрэнээ хэр зүбөөр хадагалагдадагые шалгаад, габшагай комсомолшууд элирүүлһэн дутуу дунданууд тухайгаа заводой дирекци, партийна организацида мэдүүлжэ, тусхай хэмжээ абхуулаа. Юуб гэхэдэ, урдань цемент миил газаа, задагай сарай соо хэбтэдэг байһанаа, мүнөө һайн хушалтатай бүтүү сарай соо, сорт сортоороо хадагалагдана. Тиихэдэ эльһэн, хайр шулуун гэхэ мэтэ ондо ондоо газарта адхагдаад, обоологдодог болонхой.

Комсомолой организациин эдэбхиин дээшэлһэнһээ уламжалан, бетон худхадаг цехтэ ажалай журам эрид һайжараа, эндэхи 40 гаран хүдэлмэришэд бултадаа социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, завод соогоо түрүүлдэг болоо. Тус цехынхид апрель һарын даалгабари 100 гаран процентээр дүүргээд, май һарын түсэбые 110 процентһээ доошо бэшээр дүүргэхэ зорилготой.

Д. Шагдуров.

Түрүүшын модон...

Бүхы түхеэрэлгээ саг бо... соонь капитальнаар заһабари... долоон жэлэй гурбадахи... шэнэ амжалта туйлахын... Улан-Удын модоной завод... тэмсэнэ. Мүнее эндэ напит... заһабари хэхэ түсэб дүү... болоо.

Гадна заводой хүдэлмэ... модо үһанһаа гаргаха энэ зүй... гаа ажалда эрхим һайнаар... хэһэн байна. Модо үһанһаа... галга дээрэ хэрэглэгдэхэ түхэ... гэ, механизмууд саг соогоо... болгогдоо, хэрэгтэй заһабари... дээ. Транспортёр, механизм... 13 лебёдко заһабарилагдаа... үһанһаа гаргаха цехын... халаанай хүдэлмэришэд... шын 400 гаран кубометр... эрье дээрэ гаргаба. Энэ... модо урадхуулгын үедэ Үд... руу табигдаһан түрүүшын... үһанһаа гаргаха хэрэгтэ... нууд Тульский, Лебедевэй... бэрилдэг халаанайхид һай... бэлэдхэжэ, энэ даабараа саг... дүүргээ.

1961 ондо ажаллажа эхи... Бичурын леспромхозой бэл... һэн 30 мянган кубометр... Хёлго голоор урадхуулаг... Сэлэнгын арал дээрэ абтаха... Модо үһанһаа гаргаха цехы... дэлмэришэд энэ шэнэ дай... һайнаар дүүргэхээр бэлэн.

Һаяын үдэрнүүдтэ үшөө... зуугаад кубометр модон үһ... гаргагдахаар хүлеэгрэнэ.

Д. Аюшо...

Хамтын хүсэнэй хаба ехэ

Долоон жэлэй гурбадахи жэлые бурьялма халуун ажалай эршэ соо үнгэргэхэ, түрэл партиингаа ээлжээтэ съездые ажалай шэнэ бэлэгүүдээр угтаха гэһэн зорилго Улан-Удын «Электромашина» заводой коллектив урдаа табинхай.

Заводой бүхы цехүүдэй коллективүүд уялга абаһан түрүүшынгээ үдэрһөө эхилээд, цехүүд хоорондоо социалистическэ мүрысөөгөө улам хурсадхажа, нэгэдэхи кварталайнгаа түсэб сүм дүүргээд, хоёрдохи кварталда бүри һайнаар хүдэлмэрилжэ байна.

Петр Непогодиной хүтэлбэрилдэг һаяхан байгуулагдаһан кранова цехын коллектив түрүүшын кварталай үе соо «МАЗ-200» машинын рама дээрэ «К-61» гэжэ автомобильна кран бүтээжэ, шэнэ продукци үгэһэн байна. Гадна модо бэлэдхэлэй промышленностьда зургаан тоннын 22 автокран бүтээн үгөө. Тэдэнэйнгээ хоёрынь түсэбһөө гадуур үгэһэн байна. Үнгэрһэн үе соо модо шэрэдэг «МАЗ-200», «МАЗ-501» маркын 125 машинануудта, модо таллуулдаг «ТДТ-40», «ТДТ-60» маркын 37 тракторта капитальна заһабарилга хээ. Тиихэдэ Анисим Рымаревэй хүтэлбэрилдэг моторно цехын коллектив хамтын хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулхын тула нилээд ехэ оролдосо гаргаа. Тэдэнэр автотракторна цехые таһалгаряагүй двигательнүүдээр хангаһан, мүн 88 дизельнэ двигательнүүдые леспромхозуудай хүдэлмэришэдтэ бэлэдхэһэн байна. Эндэ Борис Цымбаловай, Виктор Голушкин болон Иван Наливкын хүтэлбэрилдэг мануудые мүлихэ тусхай нок ухаалан зохёоһон бү...

Заводой барилгашд... мурысөөнэй түрүү эр... ябалсан, һаяхан тус бүр... 8 байратай 2 гэр ашаг... да үгэжэ, заводойнгоо п... мэришэдэй 16 бүлые т... нүүлээ. Мүнөө хамтын... нэгэ байрын барилга д... хэ дүтэлэнхэй.

Иигэжэ заводой бүх... хүүдэй коллективүүд хо... доо мурысөжэ, ажалдаа... хи үүсхэл гарган, «нэгэн... танайнгаа түлөө, бүл... нэгэнэйнгээ түлөө» гэһэ... нөө сагай эрилтын ёһоо... тэй эстэйгээр хүдэлһэн... ашаар продукци үйлэд... хэ дүрбэн һарынгаа д... баринс амжалтатайгаар... гээ.

«Электромашина» за... коллектив коммунист... ажалай хүндэтэ нэрэ з... түлөө эршэмтэйгээр тэ... байнхай. 400 хүнэй һуу... Культурын ордоной бар... да заводой бүхы хүдэ... шэд, инженернүүд, техн... гэр бүлынхидынь олоор... баадана.

Н. Дем...

коммунистическэ а... бригадануу... оролдо... һайн ажалаараа и... шалгараа. Тэдэнэй гар... продукци имагтал һайн... һэн сэгнэлтэ абадаг б...

Механическа цехын х... мэришэд бусад цехүүдһэ... лэ дутангүй социалистич... мурысөөндэ эдэбхитэйгэ... баадалсана. Богонихон... соо эдэнэр «К-61» к... хоёр мянган детальн... бүтээһэн байна.

Мэдээжэ уралан нар... лагша нүхэр Ежовой х... бэри доро аа... най эрьелдэдэг... эрьелдэдэггүй...

Хүлһэ гаргабал—кукуруза

Намдуу дулаахан үглөөгүүр колхозой конторохоо парткомой секретарь нүхэр Сокеревтой гаража, харагдажа байһан кукурузын поли тээшэ алхалбабди. Хюмһанайшье шэнээн үүлэгүй сэлмэг хүхэ огторгойдо булжамуур шубууд дуу таһалангүй, «полиин хатаниие» ургуулхаяа оролдожо байгаашадта амар мэндэ-ээ!» гэжэ магтаһандал жэргэнэ.

Геннадий Петрович хүрин харабтар шорой хоёр адхаагаа дүүрэн абажа, альган дээрээ харуулан хөөрэнэ:

— Газарнай һайнаар элдэгдээ, мүнөө хоёрдохёо үһалагдажа байна. Һайн ургаса абтахал гэжэ найданабди.

— Үнгэрһэн жэл гектар бүриһөө хэды центнер кукурузын ногоон набша абаа һэмта?—гэжэ асуухадамни, Геннадий Петрович минии урдаһаа энеэбхилэн татаад:

— Хэды центнер гэжэ дурдахаһаа байтагай нёдондо кукуруза яяр муугаар ургаа бшуу. Ушар юуб гэхэдэ, түсэб дүүргэхын тула кукуруза тарихань таряад, ёһотой харуулһалга хэдэггүй байһан.

Теэд колхозой партком болон правлени юу хаража, хаана байһан юм?—гэһэн асуудал нүхэр Сокеревто сэхэ табихадамни, һанаа алдан:

— Колхозоймнай партком урда жэлнүүдтэ кукурузада анхаралаа орой табидаггүй байһан, тиимэһээ малнай жэлһээ жэлдэ тэжээлээр дутажа, хэды шэнээн гарзада ородог байгаа гээшэб. Теэд би секретаряар үнгэрһэн намарһаа хойшо ажалланаб,—гэжэ Геннадий Петрович «үһанһаа хуурайгаар» гарахаяа оролдоно.

— Мүнөө жэл партком «полиин хатаниие» нютагжуулхын тула ямар ажал ябуулнаб?—гэжэ һонирхобоб.

— Ниитынгээ малда бардам элбэг тэжээл бэлдэхын тула кукурузашадай хоёр звено эмхидхээбди. Звеногой нэгые даагшаар коммунист Жалсарай Базаровые томилоо һэмди,—гэһэн бэеэрээ, үһанай эрье дээрэхи насосой хажууда ажаллажа байһан хүнүүд тээшэ заажа:

— Тээ тэрэ Жалсарай Базарович насосойнгоо хажууда өөрынгөө туһалагша нүхэртэээ Су Юн-гуйтай ажаллажа байна.

Бүри саашань харахадамнай, шад улаан «Беларусь» трактор хүбэн шэнги хүбхэгэр зөөлэхэн бороздаа дээгүүр үһанай долгиндо хэлбэлзэһэн онгосодол, ухаа тооһо бурьюулан хүнгэхэнөөр гүйлгэнэ.

Иигэжэ «полиин хатан» тухай хөөрэлдэһөөр, үһанай эрьедэ дүтэлэн ерэхэдэмнай, харабтар шарайтай, дунда зэргын яб гэмэ шандааһан бэетэй бурят шэрбэгэр һахалтай, буурал сагаан толгойтой, хүдэр үндэр бэетэй хитад хоёр ехэл оролдосотойгоор насосоо шэнэ газарта тодхожо байба.

Жалсарай Базаровичын звеногойхид 90 гектар үрэжэлтэй газар шэлэжэ, кукурузын баян ургаса ургуулхын түлөө бэлэдхэлэй ехэхэн хүдэлмэри бүри намарһаа эхилһэн юм. Жэшээнь, үбэлэй сагта поли дээрээ 7 мянга шахуу тэбхэлжэн метр тошо тогтоожо, хабарай һайрамай болон үһалууриин канавын үһаар полиео һайса үһалһан.

Полиёо садатарнь үһалхаһаа гадна, өөһэдынгөө мэдэлдэ трактортай байһан тула бүхэли үбэлдөө поли дээрээ гектар бүриин 20 тонно гэхэ гү, бүхыдөө 1900 шахуу тонно наг шэбхэ зөөжэ тараагаа. Энэ нүхэрнай кукуруза ургуулха тон харюусалгатай даабари түрүүшынхеэ бэедээ даажа абанхай. Ажалай баян дүй дүршэлтэйшье һаа, кукуруза ургуулха ямаршье мэргэжэлгүй дээрэһээ, республикын суута кукурузашад нүхэд Галдановай, Дампиловай ажал хүдэлмэритэй һайса танилсаһан, тэдээнтэй уулзаһан, хөөрэлдэһэншье байха.

— Түрэл партимнай хүдөө ажахын ажалшадай урда тон харюусалгатай зорилгонуудые табяад байна бшуу. Иимэ халуун ажалай бусалжа байхада, амяа хараад һуужа бололтой гү? Үгы даа! Мяха, һү ехээр абахын тула малдаа тэжээл элбэгээр бэлдэхэ ёһотойбди. Тиимэһээ бидэнэр кукурузын ногоон набша гектар бүриһөө 300 центнер хуряахабди гэжэ үгэеэ үгөөбди, —гэжэ нүхэр Базаров сэдьхэлээ хүдэлгэн хөөрэнэ.

Звеногой гэшүүн буряад хэлэтэй нүхэр Су Юн-гуйтай танилсажа хөөрэлдэхэдэ, бүришье һонин. Колхозой гэшүүн Су Юн-гуй түрэл колхоздоо олохон жэлэй туршада огородшоноор ажаллаһан намтартай. Мүнөө кукуруза ургуулалсаха гэжэ шиидээд, нүхэр Базаровай звенодо ажаллажа эхилһэн.

— Зарим хүнүүд манай Заиграйда кукурузын ургаса ургуулжа болохогүй гэжэ тоолодог. «Полиин хатанай» үндэр ургаса манай нютагта ургуулжа боломоор гэжэ тоолодогби. Юундэб гэхэдэ, олон жэлэй туршада огородой элдэб ургамалай баян ургаса абадаг байгаабди,—гэжэ нүхэр Су Юн-гуй хөөрэнэ.

— Хоёр үбгэжөөлнай буурал сагаан толгойтой болобошье һаа, зарим залуушуулые үшөө хойноо хаяха хаба шадалтайхан байха,—гэмсээрээ Геннадий Петрович нүхэр Су Юн-гуйн мүр далыень һалгай гараараа бажуугаад абана.

— Геннадий Петрович, дан манаа ехээр бү магтагты, «тахяагай дальбараа намартаа тоолодог» гэһэн арадай үгэнүүдые мартажа болохогүй,— гэжэ нүхэр Су Юн-гуй энеэбхилэн харюусана.

— Теэд кукурузамнай тахяагай дальбараа бэшэ ха юм, «полиин хатанай» хуби заяан танаймнай бата бэхи гарта бшуу. Тиимэһээ бидэ тандаа найдана гээшэбди...

Иигэжэ нүхэр Сокерев ээлжээтэ хөөрөөгөө эхилээд, саашань үргэлжэлүүлнэ. Тиихэдэ мүнөөдэр парткомой секретарь кукурузашадта ганса ажалыень хараха, үзэхэеэ ерээ бэшэ, харин үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэхэеэ, тэдэнэй урда шэнэ зорилгонуудые табихаяа ерээ ха юм.

Д. Ошоров.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз.

КПСС-эй XXII съездын хүндэлэлэй ажалай вахтада... һан Улан-Удын «Электромашина» заводой хүдэлмэриш... шэмтэйгээр ажаллажа, түрэл партиингаа съездые шэн... жалтаар угтаха гэжэ оролдоно. Коммунистическэ ажалай... нигай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэжэ байна... рүү хүдэлмэришэдэй нэгэн токарь Виктор Дементьев... шик эдэ үдэрнүүдтэ халаанайнгаа даабари 140—150 пр... хүрэтэр дүүргэнэ. Зураг дээрэ: нүхэр Тышик.

А. МАНТАЕВАЙ ф...

ҺУРГУУЛИИН АЖАБАЙДАЛ

ҮИЛЭДБЭРИИН бригадануудай эмхидхэл тушаа

Коммунизм байгуулагшадые хүмүүдэ хэрэгтэ совет һургуули үргэ дүүргэдэг гэжэ мэдэнэбди. Сааша нь тайлбарилхада, абьяастай, дуратай, шадамуушуулые бэлдэхэ гээшэ мүнөөн һургуулиин багшанар, директорнүүд бү гаргаг лэ! Ушар иимэһээ түбхын түрүүн үйлэдбэриин бригадануудые түрүү техникээр, шэнэ түхэлэй зэр зэмсэгээр хангаял. Юундэб гэхэдэ, хуушарһан, муудаһан, хэрэглэлһээ гараһан конструкциин машина, зэбсэгтэ тэдэниие һургаха бэшэ, харин коммунизмын үедэ ажаллаха, ажаһууха хүнүүдые эгээл түрүү, эгээл эрхим машина, техникээр хангаха ёһотойлди.

Тэдэ бригадануудай зариманайнь ажалай эмхидхэл дан һула гэжэ һанагдадаг. Хүдэлмэриин дүй дүршэл олгуулха гэгдэһэн бүхы үхибүүд үйлэдбэриин бригадануудта оруулагдана. Бултыень нэгэ доро поли ну, али фермэ дээрэ ажаллуулха аргагүй байхадань, һурагша бүхэниие зундаа 20—24 үдэр ээлжээгээр хүдэлмэрилүүлхэ график табиха ушар бии. Тиигэжэ ойро зуура, түргэн тэбдүүгээр ажал хээ болоһон багашуул ямар дүй дүршэл олохоб даа? Яагаад ажалда дуратай, шударгы болохо юм? Тиимэ ажалай эмхидхэлэй тодхороор Кабанскын һургуулиин бригадада звенонуудшье гэжэ үгы, тарилгынь талмай ямаршье звенодо үгтөөгүй, юрэдөөл ёһын тэдыдэ, нюдэ балартуулхын тула нэрэ зүүһэн бригадануудай байһанаа һаяхан мэдэгдээ. Адлишуу ушарнууд Заганай, Ново-Селенгинскэ болон ондоошье дунда һургуулинуудта бии байһанаа элирүүлэгдээ.

Тиимэ ажалай эмхидхэл юундэ муушалхаяа, хараахаяа һананаш гэхэдэ, иимэ: ээлжээндээ хүдэлхээ ерэһэн һурагша бүхэн бригадада ойро зуура ажаллаад лэ ошодог, өөрыгөө айлшанда адлида тоолодог, хайша хэрэгээр хүдэлмэри хэдэг.

Ажал һуралсал хоёрой хоорондохи алгасалые зайсуулха талаар һургуулиин урда табигдаһан зорилгонуудые бэелүүлхэ зуураа, үхибүүдээр өөһэдөөрнь элдэб туршалга, ажаглалта хүүлхэдэ горьтой нүлөөтэй, удхатай байха. Хүдөөдэ, тарилгын талмай дээрэ хүдэлмэри хэдэг үхибүүдые элдэб ургамалнуудай биологическа онсо илгаануудтай даамайгаар танилсуулха, тиигээд саашадань ургаса дээнэлүүлхэ олон янзын онол арга өөһэдөөрнь һануулха шухала. Тэдэнэр ургамалай өөдэлжэ, һалбаржа байхые үдэртөө хэдь дахин харадаг. Гэбэшье элдэб туршалгын, ажаглалтын хүдэлмэри ургамалай ургажа байгаа хаһа соо— тарилгаһаань эхилээд, хуряалга хүрэтэрнь—һурагшадай өөһэдөө хээгүй хадань тэдээндэ мүртэй туһа болохогүйнь, теоретическэ ойлгостойнь хамтаржа, оюун ухаандань хүсэд буйлахагүйнь хэндэшье эли ааб даа. Тобшоор хэлэхэдэ, һурагшадай бригадануудай хүдэлмэри шэнэдхэн хубилгаха, тад ондоо эмидхэлтэй болгохо хаһа тулажа ерээ. Түбхын түрүүн, үхибүүдые бүхы зунайнь амаралтын үе соо үйлэдбэриин бригадада байрлуулха, бултыень звено болгон хубаарилха, звено бүхэндэ тусхайта газар үгэхэ шухала. Тиихэдэл һурагшад хэһэн хүдэлмэри тухайгаа һанаагаа зободог, харюусалга мэдэрдэг болохо зэргэтэй. Тэрээнһээ гадна, элдэб ургамал тариха, мал харууһалха талаар туршалгын хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулдаг болохо ёһотойбди. Звено бүхэн заабол үндэр ургаса түйладаг, мал эрхимээр харууһалдаг суута хүнүүдэй ажалай арга методүүдые шудалха, ойлгоһоноо ажал дээрэ хэрэглэжэ һураха зэргэтэй. Үсөөн үгөөр хэлэхэдэ, һурагшад ёһотойл хүдэлмэриин эрьёлоон соо дүй дүршэл олохо, боргожохо зэргэтэй. Ёһын тэдыдэ хэгдэһэн хүдэлмэри хүниие ажалда абьяастай болгожо шадахагүйл.

Коммунизм байгуулагшад болохоор хүмүүжүүлэгдэжэ байгаа залуушуулые социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадуулха уялгатайбди. Тэдэнэр хүдөө ажахын ургамалнуудай баян ургаса хуряахын, харууһалһан малаа атар тарган, ашаг шэмэ ехэтэй болгохые шармайн ороддожо, баатарлигаар тэмсэжэ һураха болоно.

Үйлэдбэриин бригадануудта үхибүүдые бүхы зунайнь амаралта соо байрлуулха, тэдээниие олон хэлаандa ээлжээгээр хүдэлмэри хүүлхэеэ болихо гэһэн хөөрэлдөөнэй гарахалаар арсаа гаргадаг багшанар, гэгээрэлэй органуудай хүтэлбэрилэгшэд яһала бии. Бүхэли зундаа ажал хэһэн үхибүүд мүртэй амарнагүй гэһэн шалтаг тэдэнэр олонхи ушарта дурдадаг. Теэд үнэнтэ байдал дээрэ абажа хараял даа. Арсаа гаргадаг хүнүүд хүдөө нютагуудта ошоод, өөһэдөө хараг лэ. Ахалагша классуудай бүхы үхибүүд колхоз, совхозуудай бригадануудта үбһэ, таряа хуряалга болон мал харууһалалга дээрэ ехэшүүлтэй адли бүхы зундаа ажалладаг бшуу. Юрэдөө тиимэ хүбүүд, басагад зундаа миил гэртээ хэбтээ гэжэ дуулдаагүйл.

Үхибүүдые зунайнь бүхы амаралта соо бригадануудта хүдэлгэдэг һургуулинуудай дүй дүршэл ашатай туһатай байһанаа харуулаа. Тэдэнэр гэртээ эрьелдэһэнһээ үлүүгээр толгойгоо һэргээдэг, бэеэ хүдэржүүлдэг.

«Бага-Куналейн һургуулиин үйлэдбэриин бригадын дүй дүршэл туршаа дурдаһууб. 1957 ондо Л. А. Мясников багшын үүсхэлээр бригада эмхидхэгдэһэн байна. Гурбан жэл үнгэрөөд байхада, бригадынхид 21 га газарта сахарай свёкло тариһан, 5 мянган дальбараа тэжээһэн юм. Үхибүүд сэнгэлиг һайхан газарта баригдаһан лагерьтаа байрлаад, амардагшье, ажалладагшье. Һурагшадай ажалай зүбөөр эмхидхэгдэһэн дээрэһээ бригадын олзо яһала ехэ. Колхоз бригадада эдеэ хоолой зүйлнүүдые дутамаггүйгөөр үгэдэг. Бригада өөрын столоводой. Һурагшад үдэртөө 6 час хүдэлмэри хэнэ.

Тиимэ бэеэ даанхай, үнэхөөрөө ажалда дуратай болохоор, дүй дүршэл олохоор эмхидхэгдэһэн бригадын үхибүүд ажалай ехэ амжалта туйлаһаниинь бидэндэ мэдээжэ болэнхой.

Ашатай туһатай ажал, эрдэм хоёрые таһаршагүйгөөр холбуулан ябуулха гэһэн түүхэтэ зорилго эршэмтэйгээр дүүргэхын тула хүдөө нютагуудта үйлэдбэриин бригадануудай ажалай эмхидхэл хубилгахаар.

Н. Г. Краснопевцов.
Бурядай багшанарай институдай доцент.

Б. БАЗАРОН

Хабарай үглөөгүүр

Хадаһаа наагуур
Хангал утаад нэмжыһэн
Хахалһан газарһаа
Халаһан уурал дэгдэнэ.
Ашаа тээһэн
Автосамосвал дүнгинөөд,
Поли тээшэ
Посхоод соогуур шуумайна.
Үргэн талын
Үбсүүн дээгүүр жэрытэр
Үтэг шэбхээр.
Үндэр обоо бодхоогоо.
— Тэндэ юунэй
Тэбдээн болоноб, үглөөгүүр,
Тэгшэ талаяа
Тэбсэг болгохоо забдаа гү?
— Бэшэ даа, нүхэр,
Бэлэдхэл гээшэ, кукурузын
Тарилга хэмээр
Таатай хүрьһэ түхеэрнэ.
Майгаа угтажа,
Манай звено, мүнөөдэр,
Абаһан уялгын
Абьяас дундуур үрдинэ.
Хабарай наран
Хабатай элшэеэ сасаруулан,
Түбиин нюрганай
Түхэл шарайе үнгэлбэ.
Хайшаашье харахада
Халуун ажалай бусалаан соо
Хабар гээшэ —
Хаһатай гоохон үглөөгүүр!

Зоной омогорхол

Огторгойн орьёлоор
Одон онгосын ниидэлгэ
Оньһолоод табиһан
Орон нютаг манай бшуу.
Юрын бэшэ аад,
Юунээр жэшээтэй илалтаб!
Юрий Гагарин
Юртэмсэ тойроод ерээ бшуу.
Космос нээһэн
Колумб гэхэдэ һэжэггүй,
Алад гарама
Алдар габьяань адлигүй.
Дэлхэй дээрэ
Дэлгэр суугаа дуулгаһан
Совет хүнэй
Согтой солбон дүүлилгэ.
Зориһон хэрэгээ
Золтой мэргэн бэелүүлдэг
Эрдэм түгэлдэр
Эдир бэеын амжалта.
Тэды зоримгой
Тэмсэлэй үрэ үзүүлхээр
Урагшаа тэгүүлһэн
Ульгам һэдэлгынь
һайшаанаб.
Замбуулин соогуур
Зам гаргаһан урмандань
Залуу үетэн
Залитай дабшаг, юрөөнэб.
Эдиеэ гаргаһан
Эрдэмэй дээдэ туйлалта —
Эбтэ һуудалай
Эхи табижа мандаг лэ!

Шэнэ юрөөлнүүд

(Аралай аман зохёолһоо)

1. Баян колхозой бэри
болоорой,
Баатар герой хүбүү
түрөөрэй.
Хотогорые бүрхөөмэ хони
үдхөөрэй,
Колхоз дээрээ суутай
болоорой.
2. Эдир наһаяа эрдэмээр
шэмээрэй,
Эхэ орондоо үнэн ябаарай.

Б. Б. НАМСАРАЕВ.

Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Культурын байшангай хүтэлбэрилэгшөөр Л. Т. Лобазеров хүдэлмэрилдэг юм. Тэрэ хадаа дуушадай, хүгжэмшэдэй болон зүжэгшэдэй бүлгэмүүдые эмхидхэн ударидажа, һүүлэй жэлнүүдтэ нилээд ехэ хүдэлмэри ябуулһан байна. Тиихэдээ колхозой түбтэ ажаһуугшадай эрилтые эрхим һайнаар хангахаһаа гадна, малшад тушаа саг үргэлжын анхарал табидаг юм. Зураг дээрэ: Л. Т. Лобазеров шэнэ программа бэлдэжэ һууна.

Ц. ГАРМАЕВАЙ зураг.

бэлдэнэ, таһархайнуудыень тон нягтаар няана. Газаа гаража, моторойшье абяа шагнаад үзэнэ.

Иигэжэ ажалаа хэжэ байхыень харахада, бүхы һанаа сэдьхэлээ ажалдаа хандуулжа байхань элихэн.

Михаил Михайлович сугларагшадтай уулзахадаа иигэжэ хөөрэбэ:

— Дүрбэн жэл шахуу эндэб. Зониие олоор кинодо оруулхын тула һарын эхиндэ репертуарна түсэбөө зал соогоо үлгэдэгби, үшөө микрофоноор соносходогбди. Түрүүшээр кинодо ерэдэггүйшүүлэй гэртэ ябажа, билет худалдагша һэмди, мүнөөшье хаа яа тиидэгби...

Нэрээшье наранайхид картина хаража байтараа киногой зогсохо, абяанайнь муу һайн болохо, лентын таһарха гэхэ мэтые үнихэнэй мартанхай.

Михаил Хайдуков мүнгэ элсүүлгынгээ түсэб ходоloo дүүргэдэг. Нёдондо жэлэйнээ түсэб декабриин 5-да гүйсүүлээ һэн. Үнгэрһэн кварталай түсэб 124 процентээр дүүргэбэ, ...1959 ондо гараһан 35—ОСК-1 маркын киноаппаратура 500 час соо хүдэлгөөд, заһабарилха ёһотой аад, аяар 1400 час заһабаригүйгөөр хүдэлгэбэ.

2000 час хүдэлгэхэ һанаатайб,—гэжэ найдангяар тэрэ хөөрэнэ.

—Саашадаа ямар зорилготойбта?

— Һаяшаг өөрөө

Урматай дорюунаар...

Наран... Ямар һайхан үгэб! Эгээл иимэ нэрэтэй тосхон үужам үргэн Хоридо бии юм. Эндэ жиирэй ажалша зон — Хандагайн модошод гэр бүлэнэрөөрөө жаргалтай хүхюу ажаһуудаг. Ажалай һүүлдэ, үдэшэндөө, эдэнэрэй клубтаа суглархадань, залуухан хүбүүн угтан байдаг. Энэ хэн бэ гэхэдэ, Наранай киномеханик Михаил Хайдуков, коммунистическэ ажалай ударниГай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн мэргэжэлтэ.

Ямар хадаа энэ эгээл хүндэтэй нэрэ зэргэдэ хүртөөб? Кино харуулжа, хүнүүдые сэнгүүлэгшын ажал мэдэхэгүй заримашуул киномеханик гээшэмнай үдэшэндөө лентэ мушхахаһаа ондоо ажалгүй юм гэжэ тоолодог. Харин Хайдуковай ажалай юрын нэгэ үдэр харахадаа, тиигэжэ һаналган тон буруу хаш.

...Зүүн хаданууд дээгүүр наранай һаяхан гараад, һулахан элшээрээ гэрэлтүүлэн байхада, Миша тосхонойнгоо танил гудамжануудаар, зоной эгээл субасатай газарта афишануудаа няажа, ажалаа эхилдэг.

...Аппаратна соонь арюун сэбэр, ехэ гуримтай. Аппаратануудай хоёр тээ гал сараха хэрэгсэлнүүд, углууда патефон, пластинканууд, хэдэн номууд гуримтайгаар ябталаатай харагдадаг. Миша эндээ ехэл сүлөөгүй. Аппаратануудаа аршажа, тоһодоно. Зал соо гүйжэ ороод, экранаашье үзэнэ. Тиигээд һөөргөө бусажа, удангүй шэнэ абаһан кинолентэнүүдээ арга хэжэ, хоёр аппаратура дээрэ хүдэлдэг боложо, туһалагшаа сүлөөлөөб. Һаядаа кассир, контролергүйгөөр хайшан гээд хүдэлхэ гээшэб гэжэ бодомжолноб. Энээнээ хүсэлдүүлхэл байхаб. Ерээдүйн сагта кинотехникумдэ заочноор һуралсахаяа бэлдэнэб, —гэжэ өөрынгөө «нюусануудые» дэлгэнэ.

Ашата ажалаараа арад зоной баясуулжа байһан набтархан хүдэр бэетэй, тархидаа шэнгэхэн үһэтэй, шэмэгэрхэн хамартай энэ хүбүүнэй кино табижа, хурсахан нюдэнүүдээрээ экран тээшэ шэртэн, бүхы һанаанайнь тэндэ байхые харахадаа, манай мүнөө үеын ажалша хүнүүдэй нэгэн гэжэ сэдьхэлээ хүдэлгэн һуугаа бэлэйбди.

Н. Галданов.

Культбаза соо хододоо хүхюутэй

Мэлэ тосхондохи гол фермын һаалишад коммунистическэ ажалай фермэ гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргын түлөө тэмсэнэ. Тэдэнэр бултааран залуушуул юм. Зугаатай хүхюунээр амардагшье.

Тэндэхи культбаза соо ороходо, хододоо сэбэр сэгсэ, элдэб газетэ, журналнууд дэлгэгдэнхэй байдаг. Тиихэдэ бүхы хананууднь гоёор шэмэглэгдэнхэй. «Хэн мүнөөдэр түрүүлнэб?», «Хэн 10 хоног гү, али һара соо түрүүлээб?» гэһэн самбарнууд, фото-зурагтай витринэ, дамжуулгын улаан туг, «Фермын болон колхозой долоон жэлэй. зорилгонууд» гэһэн плакадуud тэндэ аржын харагдана.

Эдэ бүгэдые һаалишад өөһэдөө бэлдээ юм. Культбаза соонь хододоо зон дүүрэн байдаг.

Сугларагшад нэгэ таһаг соо шэнэ газетэ, журнал, уран зохёолой номуудые уншана. Эндэнь баһа элбэг номуудтай библиотекэ бии юм. Уншагшад хэрэгтэй номуудаа өөһэдөө шэлэн абадаг, тиихэдэ ном үгэдэг тусхай хүн тэндэнь үгы бшуу. Амяараа таһаг соо радиодамжуулга шагнаха, шатар даам табиха дуратайшуул суглардаг.

Һаалишад ажал дээрээ ганса өөрынгөө нэрэ алдарай түлөө оролдоно бэшэ, харин хожомдоһон нүхэдтөө туһалжа, барандаа бүхы фермээрээ түрүү һууриин түлөө тэмсэнэ. Мүн тэдэнэр политическэ һуралсалда эдэбхитэйгээр хабаададаг. Пропагандистаар нютагай долоон жэлэй һургуулиин багша нүхэр Очиров ажалладаг. Тэрэнэй үнгэргэдэг хэшээлнүүд хододоо тон ойлгосотой, һонирхолтой байдаг. Һаалишад ЦК-гэй январийн Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые гүнзэгыгөөр шудалаа.

Иигэжэ тус фермын һаалишад ажалайнгаа хажуугаар тон хүхюунээр амардаг.

Мүнөө тэдэнэр болохоёо байһан түрэл партиингаа съездые ажалай бэлэгээр угтахын тула бүри шударгыгаар ажаллана.

А. Банзараксаев.

Закамен.

ШЭНЭ ЗОНОЙ ҮРЭЛЖЭЛ

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ ДҮЙ ДҮРШЭЛ ОЛОНОЙ ШАДАБАРИ БОЛОГ

АЯШАГ манай Бурядай номой хэблэлдэ «Ехэ кукурузын тулбтолон орое» гэһэн гаршагтай тулбари хэблэгдэн гаража, кушашадаймнай таг дээрэ тон хэ ном нэмэбэ.

суглуулбари дүрбэн бүлэгһөө тэнхэй. Республикын Министрнай Советэй Түрүүлэгшэ **А. У. Гоовой «Ехэ иукурузаһаа һу, элбэгшэхэ»** статьягаар эхилбөөрдохидонь кукуруза зүбөөр а, һайнаар ургуулха. тухай ноолтэдэй зүбшэл оруулагданүүлшын хоёр бүлэг соонь түкукурузашадай хүдэлмэриин дүршэл, мүн ниитын инспекгуд-шалгагшадай хэһэн ажал лагдаа.

номые уншаад байхада, нойто багатай, ходо гандуу атай гэжэ хэр угһаа хойшо аг манай республика дотор зые һайнаар ургуулхын эрхим кукурузашадаймнай хүлһэ, мэргэжэл шадабаряа гүй, эсэшэ сусашагүйгөөр жэ байһаниинь элитэ болоно. й АССР-эй Министрнүүдэй й Түрүүлэгшэ нүхэр Модогоитья соогоо иигэжэ бэшэнэ: эйшье мэдэһээр кукурузые лангай «хатан» гэжэ тон эрлэдэг гээшэ. Юуб гэхэдэ, ургамал хүдөө ажахые хурүргэнөөр хүгжөөхэ, илангаяа ха малай ашаг шэмые эрид олуулхэ хэрэгтэ шиидхэхы дүүргэхэ, дүүргэнэшье бшуу. манай эндэ кукурузын үндэр ургаса абаха арга болэмжо гү? Али энэмнай гансал Укна, Кубань гэхэ мэтэ урин дуулаарилтай нютагуудта һайр ургаха ургамал гээшэ гү? даа. Тиимэ бэшэ. Кукурузые мэр тарижа, ханалгатай һайр харууһалаад, үндэр ургаса абаха арга боломжо манайдашье гүйсэд бии. Энээниие эрхим түрүү кукурузашадаймнай туйлаһан амжалта элитээр гэршэлнэ ха юм».

Энэ ургамалай үндэр баян ургаса абахын түлөө түрүү кукурузашад, бригада, звенонууд ажалдаа ямар түрүү онол арга, дүй дүршэл хэрэглээд, хайшан гэжэ хүдэлдэг тухайнь суглуулбари соо дэлгэрэнгыгээр, ойлгосотойгоор бэшэгдэнхэй. Республикын хүдөө ажахын министерствын главна агроном Н. И. Тимошин кукурузын тарилгын агротехникэ тухай хэдэн дурадхалнуудые оруулжа, тэрэнээ тайлбарилна:

«Түрүүшүүлэй дүй дүршэл дээрэһээ харахада энэ ургамалые гол, горходой эрье, тохой шадархи хүнгэншэг, зөөлэн хүрьһэтэй газарта тарихада һайнаар ургадаг байна. Мүн тэрээниие жэл бүри наг шэбхээр һайса үтэгжүүлжэ байһан нэгэл газарта тарихада зохистой. Тиимэһээ кукурузашан бүхэн тусхай даалгагдаһан газартай байха болоно. Тиигээд тэндээ жэлһээ жэлдэ наг шэбхэ ехээр гаргаха зэргэтэй» гэжэ автор бэшэнэ. Гадна кукурузын тарилгын агротехникэ тухай хэлэгдэһэн дурадхалнууд соонь илангаяа дүй дүршэл багатай. залуу кукурузашадта туһатай зүйлнүүд олон.

Зүб квадрат гаргажа тариха, мүн оньһон аргаар кукурузын зурууд хоорондохиие элдүүрилхэ тушаа хүдөө ажахын институдай хүдэлмэрилэгшэд **В. И. Спирюхов, И. Н. Бурмистров** гэгшэдэй статьянуудые һонирхожо уншамаар.

«Кукурузын баян ургаса абаха гэбэл, тэрэниие квадратно-гнездовой аргаар, зурууд хоорондонь 70х70 сантиметр зайтайгаар тариха хэрэгтэй. Нёдондо тарилгын үедэ Зэдын, Кяхтын, Мухаршэбэрэй аймагуудай олонхи ажахынуудай кукурузашад яһала тэгшэ зүб квадрат гаргажа шадаһан байна. Тиибэшье колхоз, совхозуудай кукурузашад ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ бираагүй, машина техникээ хүсэдөөр таарууулаагүй дээрэһээ зүб квадрат гаргажа шадаагүй» гэжэ нүхэр Спирюхов статья соогоо бэшэнэ.

Тиигээд ямар онол арга хэрэглэжэ, зүб тэгшэ квадрат гаргажа тарихаб гэжэ тэрэ хэдэн жэшээнүүдые харуулна. Байгша ондо колхоз, совхозуудтамнай «СКГН-6» шэнэ түхэлэй сеялкэнүүд бии болонхой. Тэдэниие «МТЗ-2», «МТЗ-5», «Т-28» маркын тракторнуудта шагтагалаад, түргэншэг ябуулжа тарихада таатай юм.

Энэ ургамалые хуряаха хүдэлмэриие оньһожоруулха тухай **Б. П. Хомутовай**, мүн кукурузын звенонуудые эмхидхэхэ, тэдэнэй ажалайнь түлөөһэн тушаа **В. А. Мамиловай** статьянууд эндэ оруулагданхай.

«Түрүү ажахынуудай жэшээгээр кукурузын бараг һайн ургаса абаһан колхознигууд болон совхозой хүдэлмэрилэгшэдые урмашуулхын тула тэдэндэ ажалайнь түлөөһэ дараһан силосэйнь зэргээр үгэдэг болохо шухала. Жэшээнь, энээнһээ урагша газараа элдүүрилһэнэй, таниһанайнь, мүн ургасын хойноһоо харууһалһанай, тэрэнээ хуряажа абаһанайнь түлөө ажалта үдэр бэшэдэг гү, али мүнгэн түлөөһэ үгэдэг байгаа гэшэ. Харин мүнөө тэрэнээ болижо, гансал хэды шэнээн, ямар шанарта силос дарааб, тэрэнэйнь лэ зэргээр түлөөһэ үгэдэг болохо хэрэгтэй» гэжэ нүхэр Мамилов статья соогоо дурадхана. (66-дахи хуудаһан). Тиимэһээ кукурузашадай звенонуудые ажахын тоосоондо оруулбал тон зохистой болоно бшуу. Энээнэй ашаар шанар һайнтай силос ехэ дарагдаха, тэрэнэй өөрынь үнэ сэншье эрид химдарха ха юм.

«Түрүү кукурузашад хөөрэнэ» гэһэн гаршагтай бүлэг соонь республикын суута кукурузашад **Д. С. Жанаев** (Мухаршэбэр), **Б. Б. Галданов, Н. И. Дампилов, Н. О. Батуев** (Кяхта), **Ф. Д. Шагжиев** (Сэлэнгэ), **С. Д. Бадмаев** (Бичура) болон бусадай дүй дүршэл һайнаар харуулагданхай. Эдэнэй хэниишье хэн гэшэгүй оролдосотой, ажалдаа ходо шэнэ түрүү онол арга зоримгойгоор хэрэглэжэ, үндэр баян ургаса абахын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлдэг байна. Эдэнэр нютаг нютагайнгаа эрхэ байдалда таарууулан, элдэб онол арга шадамараар хэрэглэжэ, амжалта туйладаг гээшэ.

Тиибэшье энэ суглуулбари соо эдэ кукурузашад ажалаа юугээр эхилжэ, хайшан гэжэ, ямар аргаар амжалта туйлааб, тэрээндэнь юун һаад тойбо ушарааб гэжэ зохидоор бэшэбэл һайн бэлэй.

Долоон жэлэй гурбадахи жэлдэ кукурузын үндэр баян ургаса абахын түлөө мүрысэжэ байһан республикын бүхы кукурузашад энэ ном уншахадаа, өөһэдтөө тон хэрэгтэй туһатайшье жэшээ, заабаринуудые олохо байха.

С. Хандажапов.

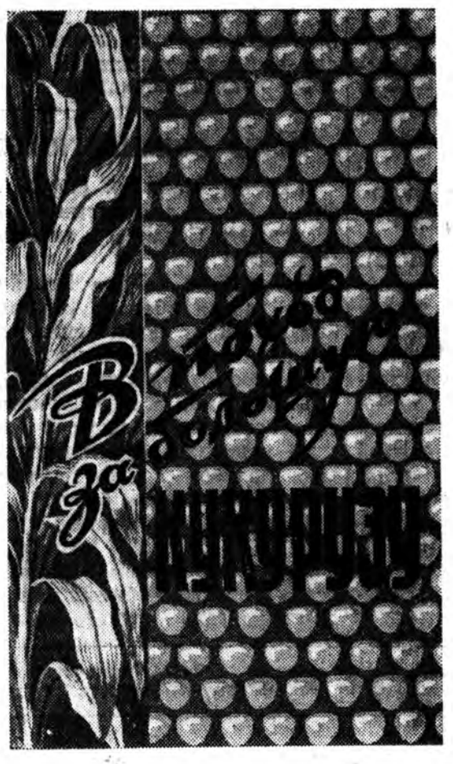

Шахтёрнуудай Гусиноозерско городой Культурын байшанда эстрадна оркестр эмхидхэгдэһэн юм. Зураг дээрэ: эстрадна концертдэ хүдэлмэришэд Иван Шляпин (зүүн талаһаа) Владимир Наземнов хоёр гитара дээрэ наадажа байһаар харуулагдана.

Ф. МОРЕНЕЦЫН фото.

НҮҮДЭЛ ВЫСТАВКЭ НЭЭГДЭБЭ

Уржадэр Улан-Удэ һородтомнай совет уран зураашадай зурагуудай нүүдэл выставкэ нээгдэбэ. Энэ хадаа СССР-эй уран зураашадай Союзай үүсхэлээр эмхидхэгдэһэн байна. Эндэ хамта 150 зурагууд, графикын зохёолнууд, скульптурануу табигданхай. Тэдэнэй дунда оронойнгоо ажалшадта мэдээжэ болоһон, алдарта совет уран зураашадайхиһаа гадна, залуушуулай зурагууд олоор харуулагдана.

Уран зураша С. Н. Гуецкиин «Смольно. 1917 он» гэһэн зураг выставкэ харагшадые ехээр һонирхуулна. Энэ зураг хадаа агууехэ Ленин багшын Смольныи коридор соо амаржа һууһан, юрын хүнүүдые айхабтар ехэ анхаралтайгаар хаража байһаниие хүн бүхэнэй һанал сэдьхэлдэ тодо бүхөөр хадууна. Уран зураша С. И. Дуднигай зураһан эхэнэрнүүд мүн лэ выставкэ харагшадые баясуулна.

Нүүдэл выставкэ дээрэ графикын искусство удхаараашье, түхэл маягаараашье ехэ үргэнөөр харуулагдана. Эндэ уран зураша О. Г. Верейскиин, А. В. Кокориной, А. И. Кравченкын болон бусадай зохёолнууд шалгарна.

Эндэ табигдаһан хэдэн скульптурануудһаа Михалевой модоор бүтээһэн хүгжэмшэ үбгэнэй дүрсэ хүн зониие һонирхуулна.

Улан-Удэ городто ерэхын урда тээ Приморско хизаарай Находка, Уссурийск, Артем, Владивосток гэхэ мэтэ хамта 6 городой, мүн Благовещенск, Биробиджан городуудай ажалшад энэ выставкэтэй танилсаһан байна. Эдэ городуудай 80 мянган хүн түр выставкэ хаража һайшаагаа. Манай Улан-Удэ городто энэ выставкэ июниин 11 болотор харуулагдаха юм.

Үнгэрһэн жэлдэ СССР-эй уран зураашадай Союзай үүсхэлээр эмхидхэгдэһэн энэ нүүдэл выставкэ үргэн ниитэ арадые түхэл маягаараа олон янзын, Совет засагай үеын искусствотай танилсуулха зорилго урдаа табинхай.

Б. Цыренов.

Улан-Удэ городой бүхэли үдэртөө хүдэлдэг һургуулиин 5-дахи «Б» классай һурагшад нүүдэл выставкэ хаража байна.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Дэмбэ үбгэжөөл

(Түбэд арадай онтохонһоо)

Нэгэтэ Дэмбэ үбгэжөөл Джугу Тарба гэжэ нэрэтэй Түбэдэй баян түшэмэлдэ хүлһөөр хүдэлхэсэ ерэбэ. Джугу Тарба ехэ сухалтай, дээгүүр һанаатай хүн һэн. Ехээр сухалдахадаа, зарсанараа хайра гамгүйгөөр сохидог байгаа. Тэрэниие мэдэдэг Дэмбэ үбгэжөөл «нэгэтэл шамайе хэһээхэб даа» гэжэ һанажа ябадаг һэн.

Уданшьегүй тиимэ нэгэ үдэр тохёолдобо. Нэгэтэ Джугу Тарба хэрэгээр город ошохо боложо, Дэмбэ үбгэжөөлтэй сугтаа гэрһээ хазаар морёор гараба. Тарган түшэмэл бүхэли үдэр мориной нюрган дээрэ һэжэрүүлжэ, ехэшье эсэбэ. Үдэшэ орой арайшье гэжэ городто дүтэлжэ ерэбэд. Гүбэйн саанаһаа ёдойжо байһан дасангай орой Джугу Тарба хаража: «Ши — Дэмбэ, түргэхэн гүйлгэжэ ошоод, хонохо байра олоод байл даа»,— гэбэ. Дэмбэ үбгэжөөлэй дасан гүйлгэжэ ерэхэдэнь хамаг ламанар үдэшын мүргэлдэ гаранхай, сүлөөгүй байбад. «Сүлөөгүй сагта ерэбэ хаб. Нэгэ заа хүлеэхэ болоо»,—гээд Дэмбэ үбгэжөөл моринһоо буужа, тэрэнээ сэргэдэ уяад, нэгэ заа үбһэ үгэбэ. Өөрөө дасангай үндэр томо бахана түшөөд, амарха гэжэ һууба. Һуурһаар байтараа ойлгомторгүй унташаба. Гэнтэ һэриг гэхэдэнь Джугу Тарба хажуудань ерэнхэй, гани галаб боложо байба.

— Ахай ноён! Бү ганирыт. Мүргэлэй үедэ энэ баханын унашахагүйн тула баряад бай гэжэ дасангай лама бөөнэр намайе гүйһан байна. Теэд харанагүй аалта. Энэ бахана бүхы дасангые барижа байна ха юм,— гэжэ Дэмбэ үбгэжөөл һэнгэргүйгөөр хөөрэшэбэ.

— Аниргүй бай гэнэм, хара нохой! Энэ бэеэрээ ошоод, намда хонохо байра оло,— гэжэ Джугу Тарба шангарба.

— Зай, энэ бэеэрээ ошохоб. Гансал та энэ баханаяа минии орондо бариха болоо хат,— гээд Дэмбэ үбгэжөөл ошохо тээшээ талииба. Джугу Тарба бүдүүн томо баханые хоёр гараараа тэбэреэд, хүдэлхэеэшье айшанхай юумэ үлэбэ. Эгээл энэ үедэ ламанар мүргэлөө дүүргээд, гэр байра руугаа таража эхилбэ. Гэнтэ тэдэнэй нэгэн дасангай баханын саана хүнэй хоргодожо байхые харажархиба. Тэрэ бэеэрээ ламанар бөөнэр сугларжа, Джугу Тарбые хормойһоонь шүүрэжэ баряад, гартаа эрохон юумээрээ наншажа оробод.

— Таби...иит! хайшан гэжэ байгаа гээшэбта! Би түбэдэй эгээ баян түшэмэл Джугу Тарба гээшэлби! — гэжэ муухай хоолойгоор түшэмэл һүхирбэ.

Эндэ байһан Дэмбэ үбгэжөөл түшэмэлэй сохюулжа байхые харажархёод: «Тиимэл һэн. Һайса шашхажа бай. Хүниие сохиходо ямар бэ гэжэ мэдэхэ болохош»,— гэбэ. Энэ үедэ Джугу Тарбын талаан боложо, тэрэниие таниха лама гүйжэ ерээд, арайшье гэжэ ламанарай гарһаа буляажа абаба. Гонзойтороо сохюулһан түшэмэлөө Дэмбэ үбгэжөөл эртэ үглөөгүүр мориндоо тээгээд, һөөргөө нютагаа бусаа һэн.

Арбан найман наһандаа

(Шог дуун)

Арбан найман наһандаа
Хэшээл, номоо хаянхай,
Арбан найман наһандаа
Хирбээ һахал табинхай —
Абадаа айлгуурхан,
Эжыдээ эрхэхэн,
Хойрог зайгуул
Доржуудай—
Хубалза болоһон
Доржуудай.
Арбан найман наһандаа
Халташ гараа холоогүй,
Арбан найман наһандаа
Хахад сагаан олоогүй —
Абадаа айлгуурхан,
Эжыдээ эрхэхэн,
Хойрог зайгуул
Доржуудай—
Хубалза болоһон
Доржуудай.
Арбан найман наһандаа
Хатар зугаа ажалтай,
Арбан найман наһандаа
Хатуу харын хангалтай —
Абадаа айлгуурхан,
Эжыдээ эрхэхэн,
Хойрог зайгуул
Доржуудай—
Хубалза болоһон
Доржуудай.

Ч-Р. НАМЖИЛОВ

Аяар 40 мянган зумбараа

Олон жэлэй туршада агнуури хэжэ һураһан Иван Степанович Маглич Кабанскын аймаг дотор эгээл мэргэн, шадамар бэрхэшье ангуушан гэжэ тоологдодог. Нүхэр Маглич аймагайнгаа колхоз, совхозой таряаланда хоро хүргэдэг зумбараа ехэ олоорнь хюдадаг хүн. Һүүлэй гурбахан жэлэй туршада тэрэ аяар 40 гара мянган зумбараа хюдаһан байна. Хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй тодоруулһанай ёһоор, нэгэ зумбараа хабарһаа намар болотор дунда зэргээр 8 килограмм шахуу орооһо эдидэг. Гансахан гурбан жэлэй туршада нүхэр Маглич гурбан зуун тонно хахад таряа алмаһан болоно. Энэ хэды шэнээн ехэ аша туһа болоно гээшэб!

Иван Степанович Маглич ой оролдосо ехэтэй ажалынь баяр баясхалан, Хүндэлэлэй грамота, бэлэгээршье харюулагдадаг. Тэрэ һаяхан «Эрхим ангуушан» гэһэн значогоор шагнагдаа. Нүхэр Маглич энэ жэлдэ 15 мянгаад зумбараа хюдаха гэһэн зорилго урдаа табяад, эдэ үдэрнүүдтэ аймагайнгаа колхоз, совхозуудай таряалангай талмай дээгүүр зумбараада занга табижа эхилэнхэй.

Д. Колмаков.

Тобшохоноор мэдээсэхэдэ...

☆ **—Даажа абаһан малаа** гарзагүйгөөр харууһалжа, намартаа тобир тарганаар тушааха зорилго урдаа табинхайб,—гэжэ Лойсон Парьюхаевич мүнөө мэдүүлдэг.

Дала гараһан энэ үбгэжөөлнай Ахын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой залуу малые адуулдаг юм. Мүнөө нүхэр Аюшеев амаралтада гарабашье һаа, өөрынгөө һамгантай 60-аад шахуу залуу мал даажа абаад, таргалуулжа эхилэнхэй.

П. Жужаев.

☆ **«Залуу мэргэжэлтэд үйлэдбэри дээрэ»** гэһэн һонирхолтой асуудалда зорюулагдаһан залуушуулай суглаан Тимлюгэй цемент-шиферэй заводто һаяхан үнгэргэгдэбэ. Суглаанда хабаадагшад залуу мэргэжэлтэдэй ажал дээрэ хэр зэргэ хүдэлмэрилдэг, заводойнгоо ажабайдалда ямар туһаламжа үзүүлдэг тухай һайшаал магтаалтай үгэ хэлээ, хойнодоо бүри һайнаар ажаллажа ябахыень уряалаа.

Ж. Цыренов.

☆ **Үдэр хоногой үнгэрхэ** тума ниислэл хотомнай урган хүгжэжэ, эндэ тэндэ байрын шэнэ гэрнүүд, эдеэ хоолой магазинууд ашаглалгада үгтэнэ. Тээсгэн сэмбын фабрикын дэргэдэ хилээмэнэй шэнэ магазин нээгдэбэ. Мүн Лесная үйлсэдэ, механизированнэ заводой дэргэдэ овощ наймаалха киоскнууд нээгдэбэ.

И. Димов.

Заанние яагаад һургадаг бэ?

Гартаа оруулхань гайтайхан даа...

Энэдхэг ороной ажалшад хүшэр хүндэ хүдэлмэреэ хэр үгһаа заанай хүсөөр бүтээдэг. Тэдэнэр бүри урданьдай хэхэдээ заануудаараа «амиды танк» хэжэ дайлалдадаг байһан юм. Тиихэдэ Африкын заануд ажалда дүршэжэ үгдэггүй, һурадагшьегүй гэлсэдэг байгаа. Тиибэшье һаа, мүнөө үедэ эдэнэрые һургажа, хүшэр хүнда ажалда хэрэглэдэг болонхой.

Зэрлиг заануудые һургахын тула тэдэнэрые ой тайгада бэлшэжэ ябахадань (12—14 наһатайшуулыень) барижа асардаг. Теэд дураараа бэлшэжэ, зайжа һураһан заануд тиимэшье бэлэхэнээр хүнэй гарта орожо үгэдэггүй. Эдэнэрые барихын тула ехэ заануудыень үргээжэ, саашань үлдөөд, бариха гэһэн заануудайнгаа хүл доронь аргамжа урьха хаяжа үгэдэг. Тиигэжэ хоёр гурбан хүлыень барижа модондо уядаг юм. Баригдаһан заануудые һургагдаһан хоёр ехэ заанай хооронд хабшаад, оиһоо асардаг юм. Эдэнэрэй түрүүшынь һургуули ехэ һонирхолтойгоор эхилдэг. Заануудые һургадаг хоёр негрнүүд модоной ногоон номгордог. Тиигээ зэрлиг заануудые һара, заримдаа жилэ шахуу саг соо номгордоггүй, үлдэ һуулгаха дурагүй даг. Тиихэдэнь тэ команда үгэжэ, нинe һургадаг бай

«Һургуули дүүрг залуу заан ажалла дүршэһэн заантай плугта хүллүүлж али борной, тэргэ жэ һурадаг. Хоёр заан 16—20 сарай дэг ажалые нэгэ хэжэрхидэг. Эн гадна, эдэнэр эдэ зын—тарьяанай элдүүрилхэ, модоной дэһэ хобхолхо боло сад хүндэ хүшэр мэри хэдэг. Теэд

Хүсэтэ заанай хүхюухэн ааша.

набшаһатай мүшэр баряад, заанһаа тээ холохоно зогсодог. Тэрэнэйнгээ удаа мүшэрөө дээшэ доошонь үргэжэ байгаад, гоё һайханаар дуу дууладаг заншалтай. Дуугаа дуулажа байгаад, дутэлхэ бүреэ тэрэ мүшэрөөрөө заанайнгаа хоншоор дайрадаг юм. Дуу шагнаһан эдэнэрынь эльбэдүүлһэн мэтэ боложо, нэгэ багаа нэрнай табан үлүү соо ажал хэ дадаггүй. Үшэр юу хэдэ, томо амитад ехээр эдидэг тула, лөөнэй 10 часһаа ловодо» ошодог Энэнэйнгээ хажуу эдэнэр бүгшэм хал дурагүй дээрэһээ, үглөогүүр ажалда радаг.

«Знание-сила» журналай

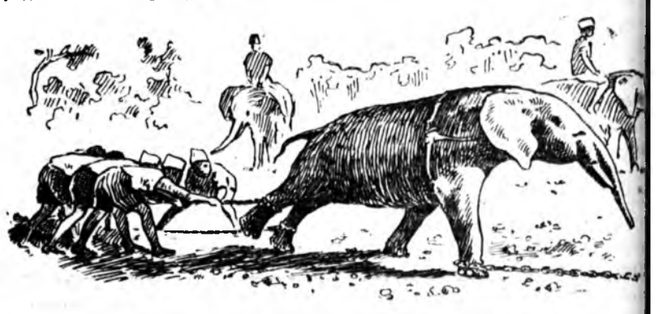

Табан шиираг хүбүүд табгайень татажа ядабал!

ХИЛЫН САНАҺАА

ЖЕНЕВЭДЭХИ ЗҮБЛӨӨН

ЖЕНЕВА, майн 19. ТАСС-эй тусхай корреспондент К. Романовский иигэжэ мэдээсэнэ: Лаосой асуудалые шиидхэхэ уласхоорондын зүблөөнэй үсэгэлдэрэй заседани дээрэ Энэдхэгэй делегациин толгойлогшо Кришна Менон үгэ хэлээ һэн. Удаань Нео Лао Хак Сат гэгшын түлөөлэгшэ Фуми Вонгвичит үгэ абаа. Нео Лао Хак Сат гэхэ үг, али Патет Лаогой урдын зэбсэгтэ хүсэнүүд лаос арадай патриотическа фронт болоно гэжэ тэрэ хэлэбэ. Энэ фронтые дээдэ тушаалта хан хүбүүн Суфанувонг толгойлно. Тэндэ элдэб ажалай хүнүүд—гар үрлагшад, ухаан бодолой хүдэлмэрилэгшэд, промышленнигууд, наймаашад ороно. Гадна элдэб үзэл мүргэлтэй хүнүүд, бага үндэһэ яһатад тэндэ бии. Лаосоо эб найрамдалда дуратай, бэеэ даанхай, бэеэ абанги, бүрин хамта демократическа гүрэн болгохо зорилго фронт табина.

Бэеэ даанхай байха гээшэ арадаймнай нангин хүсэл болоно. Лаос бүхы талаараа бэеэ даанхай байха ёһотой. Гадаадын ямаршье хамааралгагүйгөөр лаосойхид хэрэг үйлэеэ шиидхэхэ зэргэтэй гэжэ Фуми Вонгвичит мэдүүлбэ. Хан хүбүүн Суванна Фумагай толгойлдог хаанта правительствотай бидэнэр харилсаа холбоотой байха аргатайбди. Юундэб гэхэдэ, энэ правительство эб найрамдал тогтоохо, бэеэ абанги байха политика бэелүүлнэ бшуу. Гэбэшье США Лаосой доторой хэрэгүүдтэ хамааралд, мүнөө иимэ хойшолонтой байдалда оруулжархиһаниинь гэмшэлтэй гээд Вонгвичит үргэлжэлүүлээ. США мүнөө Лаосто ганса сэрэг байлдаа үүсхэнэ бэшэ, харин экономикыень гартаа барижа байна. Хэтэрхэдээ үймөөшэдэй «правительство» хуулита правительство гээшэ гэжэ США-гайхид баримталхые һэдэнэ. Энэ үедэ гүрэнэй арми, Нео Лао Хак Сат гээшын зэбсэгтэ хүсэнүүд ехэ амжалта туйлаад, оронойнгоо газарай гурбанай хоёр хубиие гартаа орууланхай.

Хан хүбүүн Суванна Фумын толгойлдог правительствын программа Вонгвичит дэлгэрэнгыгээр тодорхойлжо үгэбэ.

«Лаосой бэеэ абанги байха тухай», «Лаоһоо хариин сэрэгүүдые, сэрэгэй хүнүүдые гаргаха, уласхоорондын комиссиин эрхэ түлөөлэлгэ тухай хэлсээнүүд» тушаа Советскэ Союзай делегациин оруулһан проектнүүдые һайшаанабди гэжэ Вонгвичит түгэсхэлдөө мэдүүлбэ.

Үсэгэлдэрэй һүүлшын заседани дээрэ Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министр Кув де Мюрвиль үгэ хэлэбэ. Лаосто дайн байлдаанай болюулагдаһаниинь һайшаалтай. Тиигээгүй һаа, тэрэ тулалдаан нуража, ехэ болошохо байгаа гээд тэрэ тэмдэглээ. Лаосой бэеэ даанхай, бэеэ абанги байхаар шиидхэбэри абаха шухала гэжэ Франциин түлөөлэгшэ хэлэбэ. Франциин дурадхалнуудай проект зүблөөнэй үзэмжэдэ табихабди гэжэ Кув де Мюрвиль үгэеэ дүүргэбэ.

ЖЕНЕВА, майн 19. Үглөөнэй заседани дээрэ А. А. Громыко түрүүлэгшээр һуугаа. Лаосто ажаглалта, хиналта хэхэ уласхоорондын комиссиин ажал хэрэг тухай хөөрэлдэбэ. Юундэб гэхэдэ, үсэгэлдэр бунумовойхид Женевэдэ иимэ мэдүүлгэ тараагаа. Һаяшаг Конг Легэй хүтэлбэрилдэг, Нео Лао Хак Сат гэгшын зэбсэгтэ хүсэнүүд бунумовойхидто добтолбо гэжэ тэндэнь хэлэгдэнэ. Иигэжэ Лаосто дайн байлдаанай лаб болюулагдаһан тухай нэмэжэ баримтануудые абаха шухала гээд Америкын делегациинхидай хэлээшые зүбтүүлхэ һэдэлгэ болоно ха.

Комиссиин гэшүүдэй мэдэлдэ тусхай транспортна хэрэгсэлнүүдые үгэхэ байгаа гэжэ Канадын гадаадын хэрэгүүдэй министр Грин һанамжалба.

КПСС-эй делегаци Пржешовицэ таряашадта айлшалба

ЧЕСКЕ - БУДЕЙОВИЦЕ, майн 19. ТАСС-эй корреспондент М. Никиточкин иигэжэ мэдээсэнэ: Нүхэр Брежнев толгойлогшотой КПСС-эй делегаци үсэгэлдэр Пржешовицэдэ кооператив хараба. Делегацитай суг А. Новотный ябалсаа. Тэндэ бусад тосхонуудай кооперативуудай гэшүүд ябалсаһан байна. Нүхэд Брежнев, Новотный, тэрэниие үдэшэгшэд тус кооперативай ажахытай танилсаад, амжалта туйлаһанайнь түлөө таряашадые магтаба.

1960 ондо кооператив баян ургаса хуряаһан юм. Га бүриһөө 32 центнер шэниисэ, 29 центнер ячмень хуряагдаа һэн.

КПСС-эй делегациин гэшүүд кооперативай клубта ошожо, таряашадтай үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдөө. Хоёр ороннуудтаа хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ, хүдөө ажахын продукци яажа абаха арга замууд тухай тэндэ хөөрэлдэбэ.

КПСС-эй делегациин айлшалжа ерэһэнэй хүндэлэлдэ С. А. Здыхнинцовагай даадаг бригадынхид социалистическэ ажалай коллективэй нэрэ зэргэ абахаар шиидэбэ.

Һаяын жэлнүүдтэ ЧССР-ий хүдөө ажахын үйлэдбэри ихэ хүгжөөхэ шухала гээд тайлбарлаба. А. Новотный тэмдэглэбэ. Ажахын түрүү ажахынуудай, ажахын түрүүшүүлэй ямар ехэ нэмэлтэ үзүүлдэгыень тодорхойлоо хөөрэжэ үгэбэ.

Бүхы колхознигуудай, сонгодогдо арадай зүгһөө таряашадта аха дүүгэй амаршалга Л. И. Брежнев хүргэбэ. СССР-ий хүдөө ажахые саашадаа хүгжөөхын түлөө Советскэ Союзай Коммунистическэ Партиин саг үргэлжэ анхаралтай байдаг гэжэ тэрэ онсолон хэлэбэ. СССР-эй хүдөө ажахын кооперативуудай социалистическэ ёһоор шэнэдэ хубилгагдажа байһан түүрэ тухай нүхэр Брежнев тодо. Хүдөө ажахые эрхэм хүгжөөхэ талаар КПСС-ий январиин Пленумэй ехэ ушанартай байһые тодорхойжо үгөө. КПСС-эй делегациин зүгһөө Л. И. Брежнев кооперативай гэшүүдтэ бэлэгүүдэ баряа.

Үсэгэлдэр үдэшэлэн КПСС-эй делегаци Ческе-Будейовице шадархи Глубока гэжэ мок ерээ.

Алжир арадай национально-сүлөөрэлгын фронтын хандалга

ПАРИЖ, майн 18. (ТАСС). Франс Пресс агентствын корреспондентын Алжирһаа мэдээсэһээр, алжир арадай национально-сүлөөрэлгын фронт тэндэ һуурижаһан европынхидта хандажа, тусхай хүудаһа гаргаа. Алжирта түрэһэн, тэрэниие эхэ оромнай гэжэ тоолодог хадаал Алжирай хүби заяанай түлөө хүсэдөөр харюусахыень тэрэ хандалга соо уряална.

Демократическа, социальна республика бии болгохо зорилго Алжирай революци табина гээд хуудаһан дотор заагдана. Хуулиин урда бүхы алжир эрхэтэд нэгэн адли байха. Ямаршье яһа шуһанай, үзэл мүргэлэй илгадгүй тэдэнэр бүхы эрхэ, уялгануудаа аб адляар бэелүүлхэ ёһотой гэжэ хандалга соонь тэмдэглэгдэнэ.

Канадын парламентда Кеннеди үгэ хэлээ

ОТТАВА, майн 18. (ТАСС). Үсэгэлдэр Канадын парламентда Холбоото Штадуудай президент Кеннеди үгэ хэлэбэ. Дэлхэйн баруун талын хубида добтолго хүүлхэгүй, уласхоорондын коммунизмһаа тэрэниие хамгаалха политика США ябуулна. Тэрээндэмнай Канада эдэбхитэйгээр туһалалсаха байха гэжэ президент Кеннеди хэлэбэ. Дэлхэйн гээгдэжэ ябаһан районуудта Канадын правительствын экономическа туһаламжа үзүүлхыень тэрэ уряалаа.

Шэнэ зонхилогшын түрүүшын алхамуу

ПАРИЖ, майн 18. (ТАСС). Франс Пресс агентствын корреспондент Сеулһаа иигэжэ мэдээсэбэ:

Майн 16-да Урда Корейн засаг гартаа абаһан сэрэгэй бүлэглэлэй хүтэлбэрилэгшэ генерал Чан До Ен мүнөөдэр радиогоор мэдүүлгэ хэбэ. «Коммунизмда эсэргүү тэмсэл ёһотойгоор хэхэ гээшэ ороннойнай национальна, шэнэ политика болоно» гэжэ генерал Чан До Ен хэлэһэн байна.

«Таарамжатайл сагта», «шадаал һаа түргөөр» засаг түрэмнай «дүршэлтэй» политическэ ажал-ябуулагшадта дамжуулагдан үгтэхэ гэжэ Чан До Ен эзэрхэг омо хэлэбэ.

Хоёролжоноор ойлгоо тэрэнэй хэлэһые бодоходо рэгэй бүлэглэлэйхид засаг даа гарһаа табиха шэнжэ Холбоото Штадуудтай, «сүл тэ дэлхэйн» бусад оронуу холбоо барисаагаа һа руулха, Урда Корейе улам сэтэй болгохобди гэжэ Чан Ен шагнагшадаа найдуулаа.

Мүнөөдэр сэрэгэй засаг хид Урда Корейн социалистнуудай хэблэлэй орган «Ч чжу Ильбо» гэгшэдэ добо го хэбэ.

Яруунаһаа мэдээсэнэ

ОЛОНДО ҺАЙШААГДАБА

Аймагай Культурын байшангай, ВЛКСМ-эй райкомой агитбригада «Коммунизм», «Победа», «Дружба» колхозуудаар, Нарһатын совхоздо һаяхан концерт табяа. Бурят, ород, монгол, гадна арадай демократиин оронуудай хатар наада, дуунуудые шадамар бэрхээр наадажа, харагшадые һонирхуулаа. Тиигэжэ дуушан Д. Санжиева, хатар наадагша Л. Муромцева, В. Куликов, шүлэг уншагша А. Кирюшкина болон бусад олондо һайшаагдаба.

Концертын урда тээ КПСС-эй райкомой пропагандист Д. Дандаров, ВЛКСМ-эй райкомой зүгһөө Кирюшкина гэгшэд мүнөө үсын темээр: «Африкада колониализмын һандаран уналга», «Түрүүшын космонавт Ю. А. Гагарин» гэһэн лекцинүүдые уншаа. Һүүлдэнь «Тайна шифра» гэжэ уран һайханай кинофильм харуулагдаа.

ХҮНДЭТЭЙ ПОЧТАЛЬОН

Хэлхеэ холбооной Эгэтын отделениин почтальон Будажап Цыремпиловна Ешидоржиева Можайка тосхондоо мэдээжэ юм.

Тэрэ ажалдаа ехэ анхаралтайгаар хандадаг, захигшадта газетэ, журналнуудыень саг соогоо хүргэдэг. Конверт, марка болон бусад хэрэгсэлнүүдээр ажалшадаа хангадаг дээрэһээ улад зондоо хүндэтэй болонхой.

ТҮРҮҮ АГРЕГАТ

Хабарай тарилгын эхилһэн үдэрһөө хойшо «Дружба» колхозой 1-дэхи комплексно бригада эршэтэ ажалаараа шалгарна.

Петр Белоусовай даадаг агрегат колхозой механизаторнуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана. Аха дүү Петр, Владимир Белоусовтан үдэрһөө үдэртэ 80 гектарһаа доошо бэшээр тарилга хэнэ.

— Манай бригада шударгыгаар ажаллажа, бүхы ороһото культурануудаа болзорһоонь хэдэн үдэрөөр урид дүүргэн, колхозойнгоо правлениин, парткомой дамжуулгын Улаан туг абаха зорилготой,—гэжэ тус бригадын бригадир нүхэр Трубченинов найдамтайгаар хөөрэнэ.

В. Байбородин.

ТЭРЭНГИ СТОЛ ДЭЭРЭ.
Ф. Моренецэй фотоэтюд.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни, пропаганды — 24-74, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности и транспорта, информации—35-14, культуры—34-05, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУЛ

Н00679. г. Улан-Удэ. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 53